ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

27. XI 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 900 ДИН. ● БРОЈ 2135

ВЕЛИКИ ЛИКОВНИ НАГРАДНИ КОНКУРС

За све од 7 до 77

ПРЕД-ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ У СТАРОМ РИМУ

Ђурђев

Верovали или не!

БЕЛОКЉУНИ СТРВИНАР

ИЗ АФРИКЕ ИМА ТАКО ОШТАР ВИД ДА МОЖЕ ДА УОЧИ ПЛЕН СА ВИСИНЕ ОД 16 КИЛОМЕТАРА.

ЖЕНЕ

ПЛЕМЕНА МТЕИТА ИЗ ИСТОЧНЕ АФРИКЕ ТЕЛО ПРЕМАЗУЈУ ДАБРОВИМ УЉЕМ И ЧАЂУ ДА БИ СЕ ЗАШТИТИЛЕ ОД ЈАРКОГ СУНЦА АЛИ И ХЛАДНИХ НОЋИ.

МОСТ

ПРЕКО РЕКЕ ВЕЈА У ПЛАНИНАМА ЛЕСИНИ НЕДАЛЕКО ОД ВЕРОНЕ (ИТАЛИЈА) ГРАДИТЕЉСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

КУЋЕ

КОЈЕ ГРАДЕ ЧЛАНОВИ АФРИЧКОГ ПЛЕМЕНА СОМБАС СВАКИ ПУТ ДОБИЈУ ПОЈЕДНУ НОВУ КУЛУ КАД НЕКО ОД ДЕЦЕ ПОСТАНЕ ПУНОЛЕТАН.

ХРАМ СРИ РАНГАМ

У ТРИХИНОПОЛИЈУ, У ИНДИЈИ, ИМА 21 ТОРАЊ, ОПАСАН ЈЕ СА 7 ЗИДОВА И ЈЕДНО ЈЕ ОД НАЈВЕЋИХ СВЕТИЛИШТА НА СВЕТУ.

НОВАЦ

СЕ НА ТАЈЛАНДУ НЕКАДА ИЗРАЂИВАО ОД ПОРЦУЛАНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● у Америци је једна група научника спровела анкету која је требало да покаже став Американаца у погледу примене генетског инжењеринга. Резултати су били прилично изненађујући јер су показали да чак 43 одсто анкетираних одобрава коришћење „генске терапије" за дотеривање физичких особина, а тек један одсто мање подржава то исто када су у питању менталне способности дене.

●●● шведски режисер Вилгот Сјомен спрема се да сними филм о Алфреду Нобелу, изумитељу динамита и оснивачу фондације из које се додељују најугледније светске награде за књижевност, медицину, физику, хемију, економију и мир. Основна идеја филма је да покаже какав је генијални изумитељ био приватно. Наиме, Сјомен је утврдно да је Нобел презирао самог себе, вероватно баш због открића динамита, и да је у суштини био потпуна супротност слици коју свет има о њему.

●●● надајући се да ће им пут дугачак 1450 km који кривуда кроз планине, пиринчана поља и поред морске обале донети прочишћење душе, многи Јапанци, чак и они који нису религиозни, крећу стопама будисте Кобо Даншија који је њиме ишао пре 1200 година. Међутим, док је Даши на ходочашће кренуо пешице а успут се хранио искључиво кестењем и травама, његови следбеници путују аутомобилима или мотоциклима. Учинак ће, верују, бити исти.

●●● америчка агенција за заштиту човекове околине објавила је рат машинама за шишање траве, мешалицама за бетон, кружним тестерама и свим другим изазивачима загађења сем аутомобилима. Разлози за овај рат су више него оправдани. Нова машина за шишање траве за један сат рада произведе исто толико издувних гасова колико и 30 пута јачи аутомобил који иде брзином од 80 km/h. Ни кружна тестера није ништа мање опасна: за два сата рада произведе отровних гасова колико и нов аутомобил док превали раздаљину од 4.800 km.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

МЕЂУНАРОДНА ГОДИНА ВАСИОНЕ

КОСМОС ПРЕПУСТИТИ ПРИВАТНИЦИМА!

● Крајем августа у Вашингтону је одржан Светски конгрес посвећен васиони. На овом до сада најзначајнијем скупу о космосу окупило се око 3.000 најпознатијих светских стручњака. Пошто је 1992. проглашена Међународном годином васионе, то је и био повод за одржавање овог конгреса.

● „Спутњик I", први вештачки сателит, лансиран је 4. октобра 1957. године. Име ове летелице, која је припадала програму за космичка истраживања бившег Совјетског Савеза, у преводу значи сателит, односно – пратилац.

● Углавном све теорије слажу се у једном: свемир (овај садашњи, видљив) не постоји одувек, него тек 15–20 милијарди година. Још нешто је несумњиво – свемир се непрекидно шири. Уколико у том непрекидном ширењу постоји довољно материје (критична маса) да по теорији гравитације та маса почне да привлачи једна другу, онда ће, по неким тврђењима, доћи до „великог стиска" и сва та материја поново ће почети да се скупља. Цео космос би се свео на црну рупу у којој би била сва материја, све време, сва енергија... И то би било велико „ништа" или „велико „све"?

● Како поједине енциклопедије описују васиону? „Свемир" (васиона, космос) скуп је свих небеских тела (укључујући и енергију) и простора у коме се она налазе". „Свемир (од грчке речи која значи ред, свемир) – читав свет који нас окружује." „Неограничен тродимензионални простор у коме су смештени сви материјални објекти".

● Када се припремао први лет човека у космос, совјетска летелица „Восток I" имала је, што је сасвим уобичајено, и резервну посаду. Јурије Гагарин, коме је припала слава да постане први човек који је полетео у свемир, кренуо је „Востоком" 12. априла 1961. и у васиони провео 1 сат и 48 минута. Григорије Нељубов, астронаут из помоћне посаде, није могао да поднесе чињеницу што он није био на Гагариновом месту. Почео је да се опија и после пет година бацио се под воз на станици у Владивостоку.

● Сунчев систем састоји се од једне звезде, девет планета са око 60 сателита, неколико хиљада планетоида, мноштва комета, прашине и гаса. Иначе, у нашој галаксији постоји више десетина милијарди најразноврснијих небеских тела. Рачуна се да у простору докле допиру наши телескопи има око 100 милијарди галаксија.

● Изговарајући чувену реченицу „Ово је мали корак за мене, али велики за човечанство", Нил Амстронг, који је америчком летелицом „Аполо 11" први ступио на Месец 16. јула 1969, изоставио је неодређени члан тако да је реченица на енглеском звучала бесмислено.

● Посаду „Апола 11" чинили су астронаути Амстронг (десно), Олдрин (лево) и Колинс (у средини). У тренутку кад је снимљена ова легендарна фотографија Олдрин је

обављао хитан и неодложни „послић". – Амстронг је први ступио на Месец – рекао је касније Баз Олдрин – али ја сам први човек који је тамо пишкио.

● Једна трећина становништва Земље или је пратила директан телевизијски пренос спуштања првих људи на Месец или је слушала радио пренос тог догађаја.

● Најдужи боравак у космосу износи годину дана. Тај рекорд постигли су совјетски космонаути Муса Манаров и Владимир Титов. Остали су у васионском броду од децембра 1987. до децембра 1988.

● Два професора астрофизике са Универзитета у Колораду 1985. издала су сасвим озбиљну књигу „Приватизација свемира". Сматрали су да и васиону треба дати – приватницима.

● Имунолошки, односно одбрамбени, механизам човека у васиони знатно слаби. Бела крвна зрнца нису способна да препознају „непријатеља" па не могу тако добро да уништавају штетне материје и бактерије које продиру у организам. Иначе, бактерије се размножавају четири пута брже у космосу него на Земљи. Није зато чудо што већина космонаута пати од такозване свемирске болести.

● Претпоставља се да у васиони постоји велика количина „летећег" отпада. Процењује се да већ сада у космосу има 3,500.000 разноразних предмета укупне тежине преко 2000 тона. Неки астронаути стално упозоравају да то космичко смеће може погубно да утиче на одбрамбени систем васионе. Између осталог, у свемиру су и један веренички прстен, фотоапарат, шрафцигер...

● Када је у британској штампи објављен оглас приватне агенције „Операција Јуно" следећег садржаја: „Потребни астронаути, претходно искуство непотребно", јавило се више од 10.000 заинтересованих појединаца. Људе, очигледно, привлаче разноврсне авантуре.

● У октобру је почела дуго најављивана акција Насе, америчке организације за свемирска истраживања. У најсавршеније апарате који ће ослушкивати свемир уложено је 100 милиона долара, све у нади да ће нам се јавити неко биће из космоса. А био би већ и ред.

● Мајмун који је 1987. био у совјетској космичкој летелици у свемиру успео је да се ослободи стега. Почео је да лудује по кабини и да сам „управља" свемирским бродом. Као из вица.

НЕКОЛИКО КОРИСНИХ ЧИЊЕНИЦА

Светлосна година – растојање од готово 9,5 билиона километара

Трошкови „Аполо" програма – 25.541.400.000 долара

Америчка влада годишње одваја за космичка истраживања – 30 000 000 000 долара

Брзина „Аполо" летелице са 10 команди – 39.888 километара на сат

Удаљеност Месеца од Земље – средња удаљеност 384.000 километара (најближе небеско тело)

Илустрово: Растко Ћирић

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

Печат темпларског реда из 13. века приказује два витеза који јашу на једном коњу – вероватно симбол сиромаштва на које су се ови витезови заветовали

ХРАМОВНИЦИ СВЕТОГА БЕРНАРА

ТЕМПЛАРИ – ТАЈНО ДРУШТВО ВЕРЕ И МАЧА

Негде 1118. или 1119. године витез из Шампање Иг де Пејен кренуо је из Француске на ходочашће у Јерусалим да би клекнуо пред Христовим гробом. Видећи огромна страдања ходочасника које су пљачкале и убијале хорде разбојника, одлучио је да створи верски ред

Мртва пустиња оживела је под налетом коњаника. На њиховим белим плаштевима црвени крстови на грудима, тачно над срцем јахача. Тај знак им је једном за свагда доделио папа Еуген III априла 1147. године.

Свети Бернар, оснивач манастира у Клервоу, писао је о ратницима из пустиње:

„Они долазе на миг свога заповедника, они носе одећу коју добијају не тражећи ни других хаљина ни друге хране. Они се стиде свих претераности у живљењу и у облачењу не желећи ништа до најпотребније. Живе сви заједно

ку се називао Сиромашни Христови витезови. Били су без новца, цркве, без икаквог склоништа. Јерусалимски краљ се сажалио и сместио их у своју палату близу божијег храма па су тако добили ново име – темплари (храмовници).

Темплари су покушали да споје неспојиво: веру и мач, праштање у љубави и уништење непријатеља.

без жена и деце. И да им ништа не би недостајало од анђеоског савршенства, они коначе сви скупа под истим кровом без икаквог власништва, уједињени „Правилником" у поштовању према Богу.

Свети Бернар је ову похвалу саставио витезовима реда темплара, чуварима Христовог гроба, заштитницима вере и католичанства.

Витезови о којима је реч говорили су да „беле" плаштове мењају тек када се распадну исечени ударцима непријатељског мача или од старости. Купање је било зла навика коју су упражњавали слабићи...

Ред који је основао Иг де Пејен са неколицином истомишљеника, и постао његов први Велики мајстор, у почетку се називао Сиромашни Христови витезови. Били су без новца, цркве, без икаквог склоништа. Јерусалимски краљ се сажалио и сместио их у своју палату близу божијег храма па су тако добили ново име – темплари (храмовници).

Темплари су покушали да споје неспојиво: веру и мач, праштање у љубави и уништење непријатеља.

Девет година по оснивању реда, уз помоћ светог Бернара, на концилу у месту Троа папа и црква дали су благослов реду темплара и њиховом „Правилнику". Сачињен под утицајем Светог Бернара, „Правилник" је скуп тајновитих моралних норми, захтев за гордошћу, потреба за вечном славом.

Првобитни „Правилник" темплара садржи 72 члана писана на латинском. Обичан витез познавао је његове одредбе само маглювито. Детаљно су их знали само заповедници и великодостојници Храма.

Саопштаван усмено, онолико колико је било потребно да се зна, „Правилник" је био суштина реда.

Света послушност

Ред је имао чврсту унутрашњу управу. На челу реда био је Велики мајстор који је заповедао Храмом без апсолутне власти. Најзначајније одлуке храмовници су доносили на саборима. Ту се одлучивало о рату, ратној тактици, пријему нових витезова у ред.

Заменик Великог мајстора, официр реда, је сенешал, а за њима, по важности, маршал. Он је неприкосновени господар када нема њих двојице.

Бити официр реда темплара значило је имати и скромне привилегије: право на три коња, лажа, шатор за логорование.

Иг де Пејен је створио чврсту војно-религиозну организацију. За све што није било по законима хришћанског милосрђа имао је опрост од мајке цркве која је делила, па и продавала, опросте за грехе...

Темплари су, одмах по оснивању, иако су им закони живота били строги, привукли велики број пустолова, изопћеника из цркве, авантуриста и грешника. Ступањем у ред добијали су опрост. То је био начин да се борбом против неверника у далеком граду Јерусалиму спаси душа. Мада никада није нађен, зна се да је „Правилник" Храма предвиђао одређен поступак приликом пријема нових витезова у ред.

Велики мајстор би три пута, да људима буде јасно а Богу угодно, питао присутне витезове има ли ико ишта против да се кандидат придружи Храму. У случају потврдног одговора обратио би се кандидату:

„Свестан си, тешких заповести које су темељ нашега реда. Теби, који си сам свој господар, тешко је да од себе начиниш слугу другима. Више никада нећеш бити у прилици да радиш шта желиш. Уколико одлучиш да будеш са ове стране мора, послаћемо те на ону, ако желиш да останеш у Акри, послаћемо те у Триполи... Ако желиш да спаваш, мораћеш остати будан, ако понекад пожелиш да останеш будан, биће ти наређено да одеш и да се одмориш."

Уколико све ово прихвати, кандидат се затим заклиње на послушност Мајстору Храма, да ће читав живот проживети без поседа, да ће поштовати правила реда, да ће помагати да се освоји Света земља.

Иг де Пејен најпре је штитио ходочаснике. Али, темплари су били исувише добри ратници да би дуго остали на оваквом задатку. Постали су основна и непроцењива одбрана хришћанских територија на истоку.

Храброст витезова темплара рашчула се по светим ратиштима источних пустиња. Нису ценили сопствени живот, значи – испуњавали су неопходни услов да буду ратни победници.

У Другом крсташком рату (1146–1150) који је помрачио славу европских витезова темплари су, по општој оцени, били једина светла тачка у срамотном поразу. „Нисмо могли ни замислити", писао је Луј VII у Европу, „колико би Наш (његов лично) живот мало потрајао у овој земљи без њихове помоћи и заштите..."

Многи су били захвални тврдом монашком реду темплара, али за спас живота није могло да се захвали само простом речју. Захвалност за живот одувек се плаћала златом.

Захвални верници, богати ходочасници или остали који су желели да се одуже или искупе, поклањали су темпларима, ратницима за веру, поседе у Енглеској, Шпанији, Француској. Лично сиромашни, темплари су гомилали огромно богатство у новцу, драгоценостима, некретнинама. Ускоро су постали финансијски независна, моћна организација која је обртала огроман новац, чак га је и краљевима позајмљивала.

Свети отац папа затварао је очи пред наглим богаћењем темплара, а краљ француске Филип IV Лепи им завидео. Ту је била и клица њихове пропасти.

Ред је невин!

Огромна је била несразмера између богатства Храма и личног сиромаштва његових

чланова. Када је осми Велики мајстор Ед де Сент-Аман 1179. године пао у руке Салах ед Дина, или кратко – Саладина, изведен је из катакомби мемљиве тамнице и понуђено му је да се откупи из ропства. „Ја немам ништа да понудим осим свога појаса и мача јер то је све што имамо", рекао је Велики мајстор. Говорио је истину и умро у ропству исте године.

Велико богатство било је и узрок пада темплара. Краљу Француске прилика се указала 1305. године. Некадашњи темплар Ескију де Флоријан испричао је краљу језиве приче о раду храмовника.

Нико као бивши припадник реда није могао тако верно и полетно да изда сопствено јато.

„Темплари поричу Христа и пљују на крст. Издали су у борбама за Јерусалим и били у дослуху са Арапима! Уосталом, одрекли су се Христове вере и преобратили у Мухамедову. Они обожавају једног идола обученог у људску кожу! То је ђаво! У неким манастирима показује се у виду мачка који говори... Они, темплари, сипају у вино пепео мртваца који је спаљен... Они пеку и обрћу на ражњу децу и мажу своје идоле машћу коју топе из својих жртава."

У сулуде оптужбе тешко да би неко поверовао, али богатство темплара било је сувише велико да би се прилика пропустила.

Краљ Филип IV Лепи обратио се у Лиону папи Клементу V:

„Тражим од Вас, Пресвети оче, укидање реда темплара!"

Жак де Моле, Велики мајстор реда, у пратњи шездесет витезова напустио је острво Кипар и састао се са папом. Шта је са њим говорио, не зна се. Једино је процурело да је изненађен његовим кукавним држањем.

Био је петак, 13. октобар 1307. Краљеве наоружане трупе приближавале су се париском станишту темплара и провалиле у њега. Темплари, борци без мане и страха, нису се усудили, затечени у сну, да дигну мачеве на краља Француске. Велики мајстор Жак де Моле ухваћен је на спавању.

Темпларе хапсе у целој краљевини. Негде мирно, негде су поклани. Царска ризница и благо Храма су сједињени. Краљ је обећао да неће дирати новац.

Темплари, под будним оком краља Француске, суди Инквизиција појединачно за грехе. Колективно, читавом реду, комисију је именовао папа.

Није то прва фарса у историји правосуђа. Темплари су бачени у посебне тамнице. „Опроштење ако признају, смрт не учине ли то," речено је. Био је 19. октобар 1308. године. Инквизиција свете католичке цркве ступила је на дело.

Велики мајстор Жак де Моле под мукама 24. октобра 1308. признаје злочине реда: пљување на крст и порицање Христа.

Храм подноси и трпи ударце. То више нису неустрашиви јахачи. Постали су морални победници са свим обележјима херојског умирања у тишини. Мало је неустрашивих витезова за веру успело да издржи мучења Инквизиције. Под мукама су причали и измишљали све што им је пало на памет. Тридесет шесторица су за неколико дана подлегла страшним мучењима.

Папа је 1309. године позвао своју браћу темпларе да сведоче против сопственог реда у згради париске бискупије.

Огроман је био углед темплара да би био сломљен једноставно и за кратко време. Пет година по хапшењу, крајем децембра 1313, папа Клемент V наредио је да се изрекне пресуда Великом мајстору реда. Три кардинала осудила су на доживотну тамницу темпларе од којих нису успели да изнуде признање.

Народ града Париза 18. марта 1314. године сазван је да у присуству оптужених саслуша пресуду и коначно се увери у њихову стварну кривицу.

Обрт који се догодио изненадио је све присутне. Дубоким гласом, тврдим и искреним, Велики мајстор је у вратима катедрале проговорио:

„Крив сам што сам попустио пред вашим подвалама и претњама. Тврдим пред Богом, који нас слуша да је Ред чији сам Велики мајстор – невин!"

Глас је као талас улазио у катедралу, ломио се о зидине и стубове и враћао кроз широка врата многоструко појачан. Светина је била у забуни и страху.

Жофроа Шарнеј, темплар из Нормандије, подржао је свога Мајстора:

„Све оно што се приписује као грех темпларима изнуђено је мучењем. Ред је невин!"

Надбискуп, председник суда, усправио се и викнуо:

„Сада је довољно. Осуђеници су се исказали као повратници у грех и, као такви, биће спаљени живи!"

По књигама Н. Мекензија „Тајна друштва" и М. Пикара „Темплари"

ШИРОМ СВЕТА

И ОДМОР ПО СТАТУТУ

Немачка, зна се одвајкада, ужива углед крајње ефикасне и болесно педантне земље, до те мере да разноврсна правила гуше и друштво у целини и савесне становнике појединачно. Тако, рецимо, постоје закони којима се одређује када се може кресати жива ограда баште и како и када се чисте степенице, подруми, стазе покрај кућа... Мало је земаља које обичан живот чине тако компликованим. Одговор на захтев за нови пасош Немац ће добити тек кроз два месеца. У мањим местима радње су сваког дана затворене од дванаест до три по подне. И немојте случајно да срећујете баштенске травњаке недељом, тај дан је статутом одређен за одмор!

Немци се бране тврдећи да су сва та ограничења уведена да би добар грађанин *размислио* пре него што *учини*. Према тој теорији испада да је човек ефикаснији уколико губи време. Ипак, тешко је непоштовати народ који стрпљиво стоји на пљуску и чека да семафор покаже зелену светлост да би прешао потпуно пусту улицу.

Срећом, и Немци имају нешто мало душе, боље рећи одушке. Доказ је Немица која је, после летовања у Италији, код куће одушевљено испричала: „Тамо је просто чаробно. Замислите, свако вози погрешним смером у једносмерној улици!"

УБИЦА БРОЈ ЈЕДАН

Најновији извештаји из Папуе Нове Гвинеје показују да ловци на људске главе ни издалека нису највећа опасност која тамо вреба и локално становништво и, нарочито, путнике намернике. Нису то чак ни шкорпије, змије отровнице или живи песак. Крволочни убица невиног изгледа јесте обично дрвеће. Четворогодишње истраживање, чији су резултати објављени у „Британском медицинском листу", открива да је четрдесет један од сто озлеђених или умрлих по болницама жртва рана задобијених од дрвећа које је пало на њих, дрвећа са којег су они пали, грана дрвећа које су пале на земљу а они се о њих спотакли и кокосових ораха који су им пали право на главу.

„Илустрово: Иванца Колевић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

МА ШТА КАЖЕШ

СОДА, АЛИ КОЈА?

Један британски посланик затражио је недавно од Парламента да наложи да се из продаје сместа повуче кувар француске кухиње из 1987. године јер се у њему налази рецепт који би, ако се примени могао да усмрти пола Лондона.

Елем, у кувару се налази упутство за справљање зелених маслинки а ла Албер Брок у којем се препоручује да се маслинке, пре него што се сервирају, извесно време оставе да одстоје у натријум хидроксиду илити масној соди! А шта је масна сода, зна свако, па и дете, пенушао је у оправданом гневу посланик верујући да је посреди штампарска грешка која је многе могла да кошта живота. Да је у питању грешка навела га је чињеница да се на месту на којем се набрајају састојци неопходни за справљање маслинки спомиње натријум-хидроксид док се у самом упутству за припремање помиње натријум-бикарбонат – иначе безазлена сода бикарбона.

Сироти посланик само што се није шлогирао кад је од издавача кувара стигла исправка да јесте у питању штампарска грешка, али само кад је у питању количина натријум-хидроксида. За припремање Брокових маслина заиста треба масна сода! Додуше, у много мањој количини него што је наведено. А што се тиче грешке, она се односи на соду бикарбону. Уопште није потребна! ■

УМРИ, ГАДЕ!

Пошто је са својим аутомобилом за пет година доживела четрнаест (и бројком – 14) саобраћајних несрећа, болничарка Филис Велдон из Тампе покушала је на све могуће начине да се ослободи аутомобила уверена да је зачаран. У томе није успела све до сада највише зато што се на аутомобилу виде трагови несрећне и бурне прошлости, па нико није хтео да га купи, док познаници госпође Велдон нису хтели да га узму ни џабе бојећи се да би и њима донео несрећу.

Сада је ауто преузео – бесплатно – власник неког бара. Како је најавио, поставиће га испред свог локала. Ту ће свако ко буде хтео моћи да лупи бејзбол палицом по злочестом аутомобилу ако плати два долара у добротворне сврхе. Право на први – и бесплатан – ударац задржала је Филис Велдон.

– Срећна сам – изјавила је бивша власница – што ће мој аутомобил умрети за корисну ствар. ■

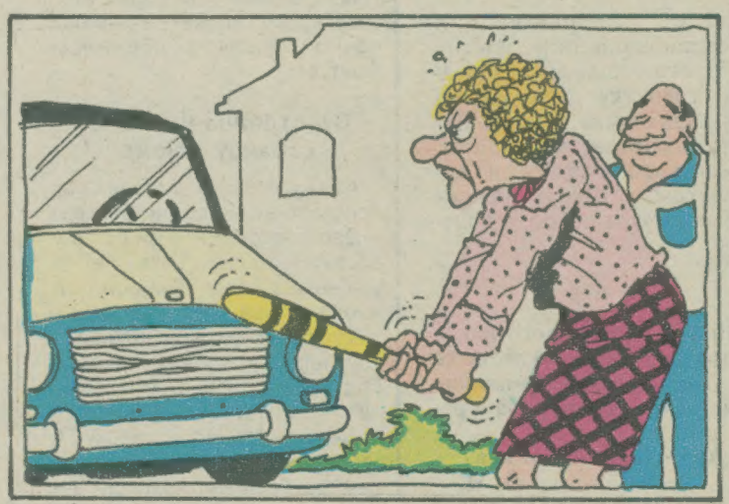

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ПОЗОРИШТЕ БОШКО БУХА

ВИШЕ ИГРЕ ВИШЕ ДУХА
ПОЗОРИШТЕ БОШКО БУХА

Позивамо вас да дођете на наше представе

Успавана лепотица

Црвенкапа

Дралово перје

Позориште
БОШКО БУХА
Београд,
Трг републике 3
Тел. 632-855

Купон
10% попуст
Исеци и донеси на благајну позоришта БОШКО БУХА

MADE IN SCOTLAND

КО ЦЕДИ МУВУ ИЗ ЧАШЕ

Шкотланђани, за које они који их познају кажу да су веома гостољубиви и великодушни људи, воле да се шале причајући и најгрубље шале на свој рачун. Али, тешко ономе ко то учини уместо њих

* * *

Једне недеље три Шкотланђанина нашла су се у једној лондонској цркви. Пошто је одржао проповед, свештеник је присутне вернике позвао на давање добровољних прилога.

– Надам се да ће свако дати фунту или више – додао је свештеник.

Кад се тас за прикупљање приближио Шкотланђанима, један од њих је пао у несвест, а друга двојица изнела су га из цркве.

* * *

Пријатељ који је дошао у посету Шкотланђанину затекао га је како скида тапете са зида:

– Хеј, зар мењаш тапете?

– Не! – одговори Шкотланђанин. – Селим се.

* * *

– Лондон је заиста велики град – испричао је пријатељима, али су тамошњи обичаји веома чудни. Читаве ноћи лупали су ми на врата хотелске собе, лупали су по зидовима, одоздо и одозго. Понекад нисам могао да чујем ни своје рођене гајде.

* * *

Сенди се возио таксијем кад су отказале кочнице.

– Упомоћ! – повика возач у паници. – Не могу да зауставим аутомобил.

– Можете ли бар да искључите таксиметар – упита хладнокрвни Шкотланђанин.

Два младића позвонила су на врата једног Единбуржанина и објаснила му да скупљају добровољне прилоге за градско пливалиште. Дао им је две канте воде.

* * *

Енглез, Американац и Шкотланђанин пију заједно за барским шанком. У једном тренутку свакоме од њих падне мува у чашу. Енглез је извади кашичицом, Американац палцем и кажипрстом, а Шкотланђанин извуче своју и добро је исцеди.

* * *

Шкотланђанин носи пакет с боцама вискија, оклизне се и падне. Опрезно помирише барицу која се створила и рече:

– Хвала богу, само крв.

В. М.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

Ако будете и даље објављивали вицеве о Шкотланђанима, престаћу да позајмљујем ваш лист од суседа.

Ио Мек Данел

– Тата – рече мали Марфи оцу – обећао си ми 10 пенија ако будем најбољи у разреду и ја сам то постао.

– Нека ти буде! Ево ти 10 пенија, али немој да учиш толико, могло би да ти наштоди здрављу.

* * *

Меклин се управо вратио с годишњег одмора који је провео у Лондону:

Гвоздени пут кроз Србију

1000

Велике силе решиле су да од Србије наплате давну жељу за слободом. На Берлинском конгресу 1878. у тачки 38 обавезале су младу државу на дугове које је Турска имала према Аустро-Угарској и постојећем железничком друштву.

И тако Србија даде реч да за три године изгради железницу. Направиће гвоздени пут да се повеже са светом. Европа ће возом кроз Београд, Ниш и Врање пролазити у лагодном путу за Цариград, Беч и Пешту.

Влада господина Ристића расписала је конкурс за грађење железнице. Али, озбиљних понуда није било. И, мало помало, у чекању, 14. октобра 1880. пада влада господина Ристића.

Нову владу окупио је господин Милан Пироћанац са виђенијим људима Напредне странке. Журно, јер није било много времена, хтео је да реши железничко питање. По споразуму са Аустријом, грађење пруге Београд – Врање требало је да започне 3. јуна 1883.

Да би заштитила Србију од подле Европе, нова влада склопила је уговор са француским Друштвом генералне уније (наравно, по жељи аустроугарске владе) и њеним првим човеком Евженом Бонтуом.

Од странца узимамо, странцу дајемо

Када су 1825. угледали прву локомотиву на прузи Стоктон – Дарлингтон, Енглези су се у страху питали: „Шта ће та усијана аждаја учинити од житних поља куда пролази?"

У Србији се нису плашили усијаних гвоздених аждаја. Гвожђе не гризе, житна поља неће опустети од машине, а хоће од туђинске војске и тешког намета. Осећао је народ да Германи хоће да за-

ОД БЕОГРАДА ДО НИША

ПРИМЕДБИ

Кад су угледали прву локомотиву на прузи Стоктон – Дарлингтон, Енглези су се у страху питали: „Шта ће та усијана аждаја учинити од житних поља куда пролази?" Срби су се око исте ствари плашили других аждаја

мене Турке, један онемоћали силник уступа место другом.

„Када сам казао да је овај уговор рђав и са стране финансијске, техничке и политичке, питаћете ме: па, откуд сељаци знају шта је политика? Они знају, господо, и по ономе што су сопственом грбачом искусили, а слушајући нашу историју ...Што се тиче мене, ја не бих желио никако са том пријатељицом Аустријом да стојим ни близу, и ја би јој казао: одиђи мало даље од мене, одиђи!"

(Из говора Вељка Јаковљевића, посланика Нкруга рудничког у Скупштини – 5. марта, 1881)

Аустро-Угарска, моћни сусед кнежевине Србије, заиста је хтела да је дуговима стави под свој утицај и чврстим концима веже за Беч и Пешту, а после, по вољи, да се игра са дужником.

И кнез Милан је волео скупе игре. Био је наклоњен господину Евжену Бонтуу и влади Аустро-Угарске. У једном оваквом послу лако би се измирила његова дуговања која су износила три милиона француских франака.

У Скупштини се водила оштра расправа. Једни, уз владу и кнеза, били су за уговор са друштвом Генералне уније. Други, радикалци, против тог уговора. И, тако су падале тешке речи у „народњем представништву, по савести и убеђењу". Председавајућем није било лако.

Председник: Господине Стошићу, ја не могу дозволити да вређате једног посланика.

Васа Стошић: (посланик вароши Алексинац): То је пословица.

Председник: Стошићу, молим вас...

Васа Стошић: Ја ћу врло кратак у говору бити. Ја нисам никакав научењак.

Председник: Молим Вас, господине. Ја знам да ви нисте никакав енглески говорник. Али, називати посланика Светим Луком, то није на дневном реду, господине! Говорите о предмету, иначе закратићу вам реч!

А реч је већ била закраћена. Без обзира на противљење у Скупштини, 10 марта 1881. после осмодневне дебате, са 97 против 57 гласова Скупштина је прихватила уговор са Унијом господина Бонтуа.

„Аустрија је купила све министре па и сам Двор" – говорили су противници овог уговора. А какав је уговор био, срочио је Риста Поповић, посланик за срез голубачки, округ пожаревачки:

„А то ће простије рећи овако: ми узимамо новац са стране да градимо железницу, дајемо тај исти новац странцу да нам је направи, и, на послетку, готову сграђену железницу уступамо такође странцу да је обдржава, то јест експлоатише."

Књиге под печатом, директор у тамници

Тако је почела градња пруге. Србија је узела на зајам 71.400.000 ондашњих динара. Отплаћивала је шест милиона годишње. Као гаранцију, влада Србије ставља приходе од железнице, приход од царине и део пореза.

Радови нису трајали ни годину дана, а 1882. Генерална унија господина Бонтуа је банкротирала, радови стали а господин Бонту нашао се у тамници:

Министар финансија Чедомир Мијатовић хитро је отпутовао у Париз. У Унији је владао хаос, чиновници се разишли, касе и књиге под печатом, а председник и директор у тамници.

– Господин Бонту је јако потресен – јављао је Мијатовић. – Највише мисли на нашу железницу.

Нема сумње, једино на шта је сужањ мислио била је српска железница.

Пругу је завршило Друштво за грађење и експлоатацију српских железница. Комисија за пријем пруге од Београда до Ниша ставила је равно 1000 примедби. То је до пуштања пруге у саобраћај морало да се поправи.

И, пруга је свечано отворена. О том радосном догађају „Нови београдски дневник" пише:

„... Станица је била искићена заставама српским, француским, аустријским и мађарским. Можда ће нам се пребацити за шовинизам, али не можемо да не изразимо наше чуђење зашто су се на нашој српској станици виле оволике заставе Аустрије и Мађарске."

Редовни саобраћај почео је 3. септембра 1884. са четири воза.

Ратко Јанковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ПРЕДИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ У СТАРОМ РИМУ

КАД ГЛАДИЈАТОР ПОЈЕДЕ

Nomenclator је био задужен за везе са јавношћу.

Води рачуна да си у сваком тренутку окружен што већим бројем присталица. Нека то буде шаролика маса људи различитог сталежа и узраста. Кад неко са стране види да те подржава толико света, то ће ти повећати шансе. Ако је толико особа решено да баш теби да глас, значи да си ти прави избор.

Да би придобио што више присталица, не презај ни од чега. Кад треба, служи се и ласкањем. Добро ти је познато да то годи људској сујети. И још нешто имај на уму. Сваки човек воли да буде присан са људима од угледа. То и њему даје осећај важности. Зато се потруди да запамтиш што већи број имена да људе можеш да ословљаваш као старе знанце.

Никад ником не реци – не. Ништа те не кошта да дајеш обећања, макар и лажна. У крајњој линији, можда ће и доћи време да понешто и испуниш. Уколико некога одмах одбијеш, то ће ти упамтити. По цену да измишљаш, понашај се као човек који може све."

Овако је 64. године пре наше ере брат саветовао Цицерона. Очигледно с успехом јер је Цицерон (106 – 43. пре н.е.), без обзира што до тада није имао знатнијих новчаних средстава а ни подршке моћника, успео да уђе у највише кругове. Наредне године изабран је за конзула, што је у то доба било највише звање у старом Риму. У историји, то знамо, Цицерон је остао забележен као чувени говорник, филозоф, писац.

Кандидат је човек у белом

У то време, кад није било телевизије, радија, а ни штампе, кандидатима је једино преостајало да људе врбују у личним сусретима. Због тога су обилазили места где се окупљало највише света, рецимо Форум, главни римски трг, средиште политичког и верског живота. Трудећи се да шармирају потенцијалне бираче, обећавали су, баш као што саветује Цицеронов брат, све (а и више) што се од њих тражило.

Изазов је био велик. Постати један од двојице конзула који су владали Римом, Рим је од 509. до 27. године пре наше ере био Република, значило је изборити се за апсолутну власт. Мандат конзула најчешће је трајао само годину дана. Неко ко је већ једном био изабран на тај положај наредних десет година морао је да сачека уколико је поново желео да се укључи у изборну трку.

Кандидати су морали да мисле на све појединости, укључујући и – одевање. Супротно устаљеном мишљењу, само су политичари носили тоге које су значиле исто што и данас одело и кравата.

Тога је морала да буде свеже опрана и блиставо бела. Човек у њој називао се candidatus, односно кандидат обучен у бело. Тако одевен појавио би се на главном тргу, а утисак је био потпун само ако је био окружен људима који су се називали sectatores (присталице). Уколико их у пратњи није било много, то се сматрало великим предизборним недостатком. Исто као када неки кандидат данас не би добио довољно времена да изложи свој програм на телевизији.

Човек од кога се кандидат такође није одвајао звао се nomenclator (казивач) задужен, речено данашњим језиком, за везе са јавношћу.

Приликом сусрета са бирачима, а бирачи су били само пунолетни мушкарци, nomenclator би кандидату неприметно шапнуо име сваког појединца. „Прозвани" би тако стекао утисак да је успоставио блиски контакт са будућим вођом.

Поруке званичне и личне природе

Име политичара који се кандидује ипак је требало стално да буде на оку бирача. У ту сврху у Риму и осталим градовима Италије постојали су зидови на којима су се исписивале пароле. На жалост, ти камени плакати сачувани су само у Помпеји, граду који је вулканска ерупција „замрзла" као непроцењиву слику прошлости.

Неке пароле врло су кратке и сасвим безличне. „Изаберимо Холконија Присција за дуумвира (градоначелника)! или „Цезије треба да буде едил (виши чиновник који се старао о реду и безбедности у граду)!"

Постоје и нешто личније поруке: „Предлажемо вам Публијуса Карпинија за дуумвира. Верујте, добар је то човек!" Или: „Брутус Балбус нек' постане дуумвир. Ја, Ливијус Попидус гарантујем за њега. Са њим нема неизвесности!"

Било је и натписа сасвим личне природе. Овај је очигледно написала нека заљубљена жена: „Клаудијус је срце. Његов колачић вам тврди – нећете имати бољег едила!"

Неко је могао да падне на нос дружећи се с потенцијалним бирачима, али му то ништа није вредело ако није имао и довољно пара да их поткупи. Најбољи начин за стицање великог броја присталица био је, како је римски песник и сатиричар Јувенал с подсмехом рекао, дати народу „Хлеба и игара" (Panem et circenses). То је, у ствари,

Ако нам дате хлеба и игара, можда ћемо вам и поклонити поверење!

ПРОТИВНИКА

Пошто није било телевизије, радија а ни штампе, кандидати су настојали да се што чешће сретну са бирачима.

Успешан политичар стално даје обећања, макар и лажна, поткупљује бираче... Ако треба, користи се и силом. Наравно, реч је о кандидатима који су се тиме служили пре почетка наше ере

значило приредити гладијаторске или позоришне представе и што раскошније гозбе.

Ти мени паре, ја теби – глас

Између 70. и 50. године пре наше ере подмићивање је доживело врхунац. Тада су кандидати отворено куповали своје бираче. Није зато чудно што су најутицајнији политичари тог времена била двојица мултимилијардера –Помпеј и Крас.

Пошто у то време није било сталне војске, војници су се регрутовали само у случају рата или неке опасности, али им приступ у град није био дозвољен. Помпеј (106 – 48. пре н.е.), који је поседовао велика имања (и људе на њима), у сваком тренутку могао је да скупи приватну војску.

Рим није имао ни посебну службу за гашење пожара. Марко Лициније Крас (114 – 53. пре н.е.) смислио је како да то окрене у своју корист. Неки његов плаћеник подметнуо би пожар, а Крас би сместа послао човека да унесрећеном понуди новац за откуп земљишта. Немајући избора, несрећник је пристајао на све само да дође до нешто новца са којим може да преживи. Тако је Крас постао власник великих градских површина на којима је подизао нове грађевине и продавао их.

Кад је изабран за конзула, Крас је приредио гозбу на коју су били позвани готово сви бирачи, око 10.000 људи, и свечано обећао да ће им наредна три месеца бесплатно делити жито.

Људи су били толико навикли на мито да су сматрали сасвим природним да добијају годишњи приход од кандидата коме би обећали свој глас.

Безочној трговини гласовима требало је некако стати на пут. Кад је Цицерон постао конзул, сместа је, на пример, донео закон о забрани финансирања гладијаторских борби. Цицерон је добро знао да је кандидат који има довољно новца да приреди гладијаторске борбе у великој предности у односу на конкуренте.

Каријеру је почео под најгорим могућим условима – без новца. То га није спречило да се укључи у политичку трку. Пре свега, Цезар је умео са људима. Кад би се он запутио ка Мартовом пољу (Campus Martius) на коме су се одржавали избори, око њега се гурало више света него око свих других кандидата заједно.

Цезар није имао пара, али је знао од кога да их узме. Није презао да од позајмљеног новца приреди, рецимо, гладијаторске борбе, некад и са 320 учесника. Да би се попео на сам врх није питао за цену.

Кад је Крас схватио да му Помпеј угрожава политичку славу, одлучио је да се удружи са Цезаром. За почетак, услов је био да отплати све Цезарове дугове. Како је реаговао кад је чуо да дуг износи 830 талената (данашња два милиона долара), није остало забележено.

Јулије Цезар морао је по свему да се издваја од осталих, чак и по изгледу. Ничија тога није била тако блистава и нико је није носио са више

Нико са толико гордости није носио тогу (која је имала шире љубичасте траке од свих осталих) као Јулије Цезар који је прешао Рубикон (граница између Италије и Галије) и послао поруку: „Коцка је бачена" (Alea jacta est) када је започео рат против Помпеја и Сената.

гордости од њега. А од мане је направио врлину. Пошто је коса почела да му опада позвао је бријаче који су смислили начин да прикрију ћелавост. Коса очешљана у круг постала је модни хит.

Нико као он

Најблиставији политичар тог времена био је Јулије Цезар (101 – 44. пре н.е.). Данас познат као чувени римски војсковођа, државник и писац, и Цезар је свакако у почетку морао да се избори за место под сунцем. По оцу из патрицијске, аристократске породице, по мајци је био плебејац, припадник нижих слојева.

После Цезарове насилне смрти – убијен је у Сенату –присталице републиканског уређења кратко су се одржале на власти. Доласком Октавијана Августа на власт Рим се убрзо претворио у империју.

В. С.

КАМИЛОМ НА ЦИСТЕРНУ

Возило са пет тона високооктанског горива одједном се створило на само 300 метара испред авиона који је узлетиштем јурио брзином од 100 километара на час. Пилот Иван Фомичов био је убеђен да су ударац у њега, експлозија и смрт у пламену неизбежни

Иван Фомичов, звани Миња Лемур

Још само један лет и за данас готово – помислио је пилот Иван Фомичов, узевши курс према узлетишту, у ствари око 600 метара дугачкој и 20 метара широкој ливади која је представљала травнату „писту".

Данима је заштитним отровима прскао огромне њиве шећерне репе. Због велике врућине радило се само ујутру и предвече, кад су метеоролошки услови за тако важан посао били најбољи. Пре подне направио је шест летова а исто толико је требало и по подне. Било је лето 1985. и летео је у подручје Алексе Шантића, недалеко од Сомбора.

Његов „ПЗЛ М-18 дромадер" враћао се с петог лета и полако приближавао узлетишту. С једне његове стране простирало се поље под високим кукурузом, а с друге, паралелно с „пистом", протезао се колски пут. Њиме се често кретао трактор који је вукао цистерну с горивом. И сад је видео цистерну како мили по прашњавом путу, у смеру супротном од његовог, не помишљајући да ће се, она, са око 5.000 литара високооктанског горива, за само неколико тренутака испречити тачно испред авиона који јури по тлу.

Опасно без висине и брзине

Тридесетдеветогодишњи Иван Фомичов, међу бројним другарима омиљен као весељак и познатији по незлобивом надимку Миња Лемур него по свом правом имену, искусан је пилот и то у авијацији за коју се сматра да је, по статистици, најтежа, одмах иза летења у ратним условима. То је такозвана пољопривредна авијација у којој нема оног што, како кажу сами пилоти, чува главу, а то је брзина и висина. Иако у овим авионима најчешће лети под маском да би се здравље, колико-толико, заштитило од отрова којима се запрашују њиве или подручја с леглима комараца, оно је и те како угрожено. Најзад, од свих врста авијације, највећа смртност је управо у пољопривредној у којој Иван лети већ тринаест година. Вероватно су и због тога ови пилоти посебан сој људи и прави мајстори свог посла, очврсли летећи у тешким условима на разним типовима авиона.

Наравно, Иван је као дечак маштао да једног дана буде пилот. Било је то у доба док још није ушао у авион. Међутим, кад се као ученик пилотске школе ЈАТ-а у Вршцу најзад винуо у висину, доживео је дотад непознат страх и дечачки сан о летењу истог часа се распршио. Али, само за неко време: победили су га упорна жеља да ипак буде пилот и бројни часови проведени у ваздуху. Колико је та жеља била јака говори и податак да је, због свог темперамента и несташлука који су били у супротности са строгим правилима живота и рада у вршачкој школи, Иван морао да је напусти да би потом приватно завршио познату аеронаутичку академију Сијера у

ПШШШШШ... ШВЕПС!

Познати освежавајући напитак швепс настао је од тоника, а овај опет од индијске минералне воде. Заправо, све је почело од тога да је индијска армија имала велику невољу са честим стомачним обољењима својих војника због загађене воде. Да би се спречило ширење маларије, у сода-воду додаван је кинин и тако је добијен тоник који је убрзо прихватила и армија Сједињених држава.

ПО НАРЕЂЕЊУ НАПОЛЕОНА

Кад неко има у плану велика освајања, онда мора да брине и о исхрани своје војске, и то на најпрактичнији начин. Најважнија намирница у војној исхрани био је маслац, али његова велика мана је то што се брзо квари, односно ужегне. Наполеон III наредио је 1669. године да се измисли вештачки бутер који би био дуготрајнији. И, пронађен је маргарин, направљен (као и данашњи) од масти биљног порекла.

Окланду, у Калифорнији, у саставу чувеног универзитета Беркли. Иако школовање на овој академији траје четири године, несташни Мића Лемур успео је глатко да је заврши за три! Од тада лети у привредној авијацији ЈАТ-а на неколико типова авиона, напомињући да је сваки лет заиста непредвидљив.

Да је потпуно у праву, показао је и тај, пети лет у лето 1985.

Делићи секунда за спасоносну одлуку

Чим је „дромадер", што значи „камила", точковима додирнуо травнату „писту" и појурио њоме, још уздигнутог „носа", Иван је, као у магновењу, угледао цистерну под углом од неких 30 степени како се приближава средини узлетишта, тачно испред њега!

У првом тренутку није могао да верује у оно што види. Јурио је брзином од око сто километара на час и распоном крила од 18 метара готово је покривао незнатно шире узлетиште. Муњевито је мислио о томе да, наставн ли да се креће у том правцу, нема никакве могућности да заобиђе ту проклету цистерну. Био је уверен да ће за само неколико ужасних и ужасно кратких тренутака свом силином ударити у њу и већ је видео тај језиви призор: експлозија пет тона високооктанског, најквалитетнијег горива Б–10103, он и авион у огромном пламену, неизбежна смрт у најгорим мукама. Положај у коме се налазио постао је још неизвеснији кад се авион ослонио и на точак испод репа, после чега се „нос" издигао и готово потпуно му заклонио видик.

Кад је последњи пут спазио цистерну, она се налазила негде на половини леталишта, дакле око 300 метара од места где је додирнуо земљу. Пренеразио се кад је, размишљајући грчевито шта да уради, схватио да је то застрашујуће мала раздаљина коју ће пређи у немерљиво кратком времену. За тих дословно неколико делића једног јединог секунда морао је не само да донесе одлуку шта да уради, већ и да покуша да оствари ту замисао. Знао је истовремено да су то они тренуци кад све зависи искључиво од присебности, знања и храбрости пилота.

Свом снагом, грчевито, повлачи ручицу и скреће улево. Кроз буку мотора чује како крило гласно шиша високе, чврсте стабљике кукуруза с крупним клиповима. „Дромадер" се тресе као да ће сваког часа да се распадне на комаде. Из кабине види како се оплата на крилу гужва и цепа. Презнојавајући се, с језом очекује удар другог, десног крила у цистерну

Ломљава уместо полетања

У једном сићушном делу секунда успева да крајичком ока спази како је десно крило стреловито пројурило на непуних пола метра поред цистерне. Још је „шишао" кукурузе кад је одлучио да покуша с узлетањем. Нагло је додао гас, повукао ручицу и – следећег тренутка зачула се силовита ломљава.

Уместо да се издигне „носем" и одлепи од тла, „камила" се вртоглаво и при готово пуној брзини, у трену, окренула за 180 степени. При томе се део трупа иза пилотске кабине поломио и једноставно отпао – авион је сад, већ оштећеног левог крила, био преполовљен. Такав се и зауставио, у правцу супротном од оног којим се до малочас кретао, док је мотор још радио.

Не верујући да је жив и неозлеђен, још у шоку, Иван је изишао из кабине и погледао у цистерну, као у привиђење. Све се одиграло исувише ненадано и брзо да би одмах могао да схвати шта се догодило за тако кратко време. И док су му кроз главу поново пролазили малопређашни тренуци, док су га истовремено обузимали језа, неверица и бес, видео је како му возач трактора који је вукао цистерну тетурајући се иде у сусрет. Схвативши да је тај човек својом непромишљеношћу довео два живота на саму ивицу катастрофе, Иван је скинуо кожну чизму и љутито му је бацио у лице.

Иван Лончар

Илустровао: Бранко Јовановић

ДО ЉУБАВНИЦЕ ЛИФТОМ

Први лифт за који се зна да је најсличнији данашњем је онај постављен у палати Версај, и то по жељи краља Луја XV (1710–1774), да би из својих одаја на првом спрату могао одморан да стигне до љубавнице на другом. Уграђен је са спољне стране палате и радио је на принципу противтегова.

ХВАТАЊЕ КУТИЈА ЗА КОЛАЧЕ

Посластичар Џозеф Фризби није ни сањао да ће његово име постати славно, али не захваљујући свом посластичарском умећу, већ алуминијумским кутијама у које је паковао своје колаче. Негде после Другог светског рата амерички студенти користили су ове кутије у игри добацивања. Ово је дало идеју једном фабриканту да почне да производи пластичне дискове за игру бацања и хватања. Назвао их је именом посластичара Фризбија.

В. Недељковић

УЧЕНИЦИМА ОСНОВНИХ ШКОЛА, СРЕДЊОШКОЛЦИМА, УЧИТЕЉИМА И НАСТАВНИЦИМА ЛИКОВНОГ ОБРАЗОВАЊА, ЧИТАОЦИМА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«!

»ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК« и ТВ ПОЛИТИКА покрећу велики ликовни наградни конкурс на тему:

МИ СМО ЗА МИР

На основу два најбоља ликовна рада у 1993. години штампаће се две поштанске марке. Доларске награде за ученике, професоре и учитеље, екскурзија за најбоље одељење, телевизори за школе! Награде ће се поделити у посебној емисији ТВ Политика.

Велики ликовни наградни конкурс на тему МИ СМО ЗА МИР, за ученике свих основних и средњих школа на територији СР Југославије, почео је прошле недеље.

Услов за учествовање на конкурсу је да сте ученик основне или средње школе и да на полеђини рада на тему МИР налепите ТАЛОН са 4 купона.

Правила конкурса:

Ликовни конкурс МИ СМО ЗА МИР траје од 20. новембра до 11. децембра 1992. године.

Сваког петка, објављиваћемо по један купон (1, 2, 3 и 4) у »Забавнику«. Ваш задатак је да сакупите сва четири купона и налепите их да ТАЛОН који ћемо објавити у »Забавнику« 4. и 11. децембра. ТАЛОН са купонима треба налепити на полеђину ликовног рада који сте нацртали техником коју иначе користите у школи, на листу школског блока за цртање.

Ликовни радови треба да стигну на нашу адресу У ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОШИЉКАМА ШКОЛА НАЈКАСНИЈЕ ДО 31. ДЕЦЕМБРА 1992. ГОДИНЕ, до 12 часова, на адресу:
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК,
Македонска 29, 11001 БЕОГРАД,
п. фах 124
са назнаком: »за конкурс МИ СМО ЗА МИР«.

ЏОКЕР КУПОН који може да замени било који од 4 купона објавићемо у »Забавнику« 11. децембра, уз купон број 4.

На конкурс могу да се шаљу и појединачни радови, али тада конкуришете само за појединачне награде и онемогућујете да ваше одељење, школа, професор или учитељ освоје неку од награда.

НАГРАДЕ ЗА УЧЕНИКЕ:

ПРВА НАГРАДА:

- Штампање рада као поштанске марке 1993. године
- Новчана награда од 1000 USD у девизама
- Седмодневно путовање за две особе по избору добитника: Грчка, море или планина у нашој земљи
- Ауторски хонорар за израду марке (по правилнику »Југомарке«)

ДРУГА НАГРАДА:

- Штампање рада као поштанске марке
- Новчана награда од 350 USD у девизама
- Седмодневно путовање за две особе по избору добитника: Грчка, море или планина у нашој земљи
- Ауторски хонорар за израду марке (по правилнику »Југомарке«)

ТРЕЋА НАГРАДА:

- 250 USD у девизама
- Седмодневно путовање за две особе по избору добитника: Грчка, море или планина у нашој земљи

ЧЕТВРТА, ДО 20. НАГРАДА

- По 200 USD у девизама

СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА:

- Ученик чији рад, по оцени жирија буде имао најоригиналнију идеју освојиће за цео свој разред петодневну екскурзију на Златибор, хотел »Палисад«, а сваки ученик из разреда добија и џепарац од 100 USD у девизама. Толико добија и разредни старешина који путује са ученицима.

НАГРАДЕ ЗА ПРОФЕСОРЕ:

- Учитељ или наставник ликовног васпитања (у зависности ко предаје ликовно) првонагрђеног ученика добија 500 USD у девизама
- По 250 USD у девизама припашће професору једне средње и наставнику једне основне школе чији ученици на конкурс пошаљу највећи број ликовних радова

НАГРАДЕ ЗА ШКОЛЕ:

- Две школе, једна основна и једна средња, које пошаљу највећи број ликовних радова освајају по КОЛОР ТЕЛЕВИЗОР

ПОСЕБНА НАГРАДА:

- Професор или наставник ликовног васпитања чији ученици по оцени жирија пошаљу највећи број квалитетних радова добија МУЗИЧКИ СТУБ, а школа осваја ВИДЕО РИКОРДЕР.

Награде се морају прихватити како су у правилима конкурса наведене.

СПОНЗОРИ:

- Главни спонзор конкурса је БРАЧНИ ПАР ПАВЛОВИЋ, Мира и Слободан, дародавци новчаних награда за ученике и професоре у износу од 10.000 USD у девизама.
- »ЈУГОМАРКА«, друштвено предузеће за производњу и промет поштанских марака ће према најбољим ликовним радовима штампати две поштанске марке 1993. године.
- »KON-TIKI« TRAVEL, туристичка агенција обезбеђује путовања у Грчку и екскурзију на Златибор.
- ОЗ, предузеће за спољну и унутрашњу трговину додељује два телевизора за школе.
- BEL PAGETTE, компанија за пружање телекомуникационих услуга додељује видео рикордер и музички стуб.

НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА СЛЕДЕЋЕГ ПЕТКА САЧУВАТЕ КУПОН БРОЈ 3!

АВАНТУРЕ ТАНГИЈА И ЛАВЕРДИРА

Одредиште Пацифик

ЦРТА: Д. ИДЕРЗО ПИШЕ: ШАРЛИЈЕ

После девет часова лета DC8 из Париза преко Лос Анђелеса припремао се за слетање на једно од тахићанских острва...

Тренутак касније...

Изгледаш „колонијално" у тој одећи!

Твоје одело је смешније за врућину...

Пушити као из кабла!

Тахићани кажу: пушити као из котарице!

UTA

Какав дочек! Идем да кажем две-три речи организаторима!

На твом месту, да бих причекао...

UTA

UTA

АУУУУ!

ДОБРО ДОШЛИ!
ОВДЕ СЕ СВИ ЉУБЕ! ТО ЈЕ НЕШТО ЗА МЕНЕ!
?
А САД МЕНЕ!
ДОБРО ДОШАО! ЈУУУ!
ЦИЦ
ММММ!
КЛИК!
КАКО СЕ ТО ПОНАШАШ? САСВИМ СИ ПОЛУДЕО!
ВЕЋ СМО НА ТИ! СЕДНО!
ЈЕСТЕ ЛИ СЛОБОДНИ ВЕЧЕРАС?
ЈА?! ЗАШТО?
САМО РЕДОМ! ЈА САМ ПРВИ!
ПОРУМНИЧЕ ЛАВЕРДИР!
ОХ...ИЗВИНИТЕ, КОМАНДАНТЕ!
УЗМИТЕ ПРТЉАГ! КОЛА ВАС ЧЕКАЈУ!
НЕВЕРОВАТНО! ДЕВОЈЧИЦА ЈЕ ОДМАХ ПРЕШЛА НА ТИ!
ОВДЕ СВИ ПОВОРЕ ТИ ЈЕДНИ ДРУГИМА!
БАШ СВИ, КОМАНДАНТЕ?
ДА! И СВИ СЕ ЉУБЕ! ДОБРО ЈЕ ДА ТО ЗНАТЕ!
ВАЖИ, СТАРИ МОЈ! ОД САДА МЕ ЗОВИ ЕРНЕСТ!
КЛИК!
ЛАВЕРДИР! ТО СЕ ОДНОСИ САМО НА ТАХИЋАНЕ!
У ПРАВУ СТЕ! НА ШТА БИ ТО ЛИЧИЛО ДА КОМАНДАНТ СВАКО ЈУТРО ЉУБИ ВОЈНИКЕ?
КАСНИЈЕ, У ВОЈНОМ ЦЕНТРУ ЗА НУКЛЕАРНА ИСПИТИВАЊА...
НОСАН АВИОНА ДОЊЕО ЈЕ ВАШ „МИРАЖ" У БАЗУ!
ТУ ЋЕ ГА СРЕДИТИ! СЛЕДЕЋЕ НЕДЕЉЕ МОЖИ ЋЕТЕ ДА ЛЕТИТЕ!
А НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ...
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА СУ ТО ТА ДВА ФРАНЦУЗА КОЈИ ТРЕБА ДА ЛАНСИРАЈУ БОМБЕ?

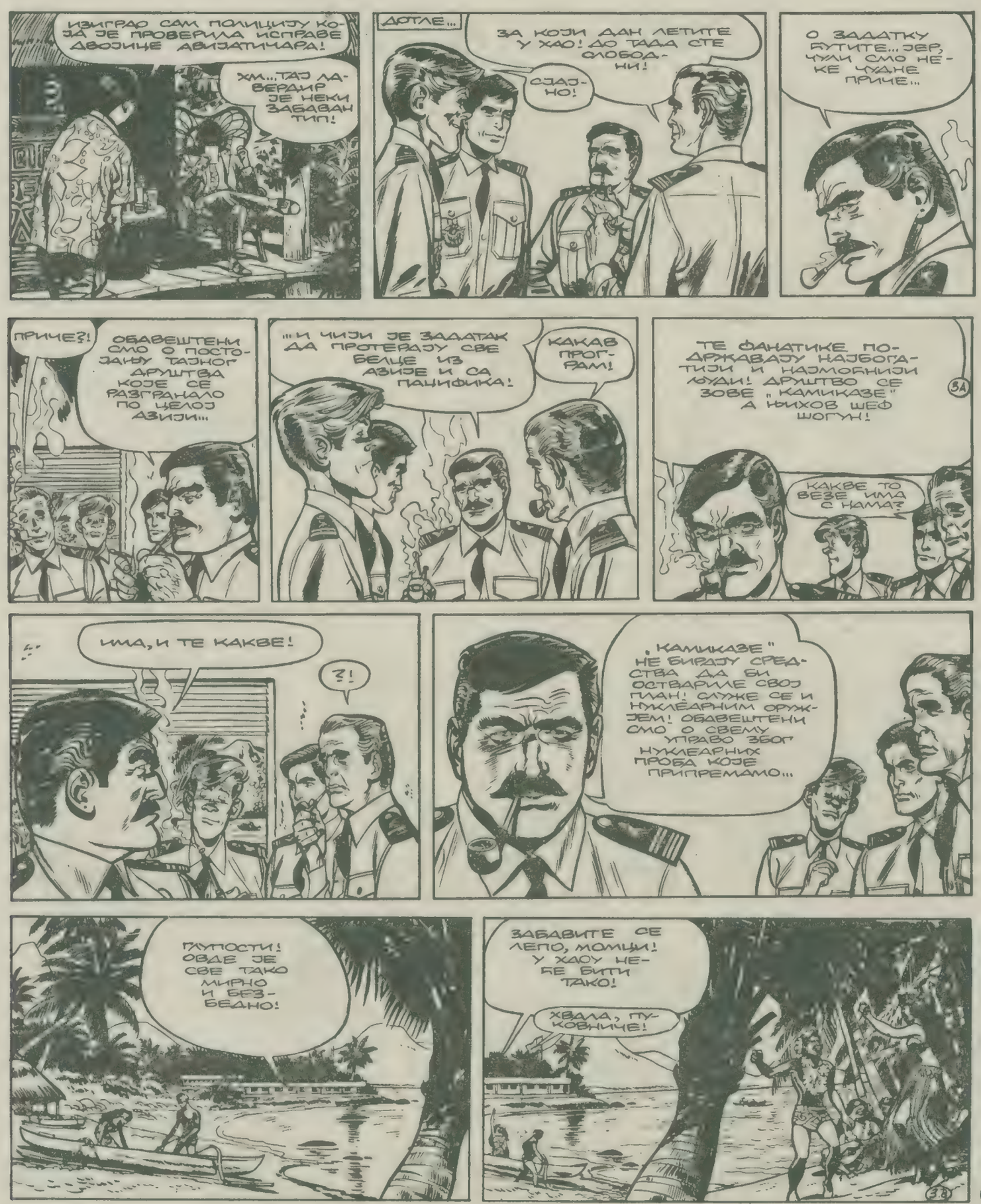
ИЗИГРАО САМ ПОЛИЦИЈУ КОЈА ЈЕ ПРОВЕРИЛА ИСПРАВЕ ДВОЈИЦЕ АВИЈАТИЧАРА!
ХМ...ТАЈ ЛАВЕРДИР ЈЕ НЕКИ ЗАБАВАН ТИП!
ДОТЛЕ...
ЗА КОЈИ ДАН ЛЕТИТЕ У ХАО! ДО ТАДА СТЕ СЛОБОДНИ!
СЈАЈНО!
О ЗАДАТКУ БУТИТЕ... ЈЕР, ЧУЛИ СМО НЕКЕ ЧУДНЕ ПРИЧЕ...
ПРИЧЕ?!
ОБАВЕШТЕНИ СМО О ПОСТОЈАЊУ ТАЈНОГ ДРУШТВА КОЈЕ СЕ РАЗГРАНАЛО ПО ЦЕЛОЈ АЗИЈИ...
"...И ЧИЈИ ЈЕ ЗАДАТАК ДА ПРОТЕРАЈУ СВЕ БЕЛЦЕ ИЗ АЗИЈЕ И СА ПАЦИФИКА!
КАКАВ ПРОГРАМ!
ТЕ ФАНАТИКЕ ПОДРЖАВАЈУ НАЈБОГАТИЈИ И НАЈМОЋНИЈИ ЉУДИ! ДРУШТВО СЕ ЗОВЕ „КАМИКАЗЕ" А ЊИХОВ ШЕФ ШОГУН!
3А
КАКВЕ ТО ВЕЗЕ ИМА С НАМА?
ИМА, И ТЕ КАКВЕ!
?!
„КАМИКАЗЕ" НЕ БИРАЈУ СРЕДСТВА ДА БИ ОСТВАРИЛЕ СВОЈ ПЛАН! СЛУЖЕ СЕ И НУКЛЕАРНИМ ОРУЖЈЕМ! ОБАВЕШТЕНИ СМО О СВЕМУ УПРАВО ЗБОГ НУКЛЕАРНИХ ПРОБА КОЈЕ ПРИПРЕМАМО...
ГЛУПОСТИ! ОВДЕ ЈЕ СВЕ ТАКО МИРНО И БЕЗБЕДНО!
ЗАБАВИТЕ СЕ ЛЕПО, МОМЦИ! У ХАОУ НЕ БЕ БИТИ ТАКО!
ХВАЛА, ГУРОВНИЧЕ!
3Б

МАЛО КАСНИЈЕ...
НЕ ЗНА ЧОВЕК...
...ГДЕ ДА ОКРЕНЕ ПРВУ...
ТРАЖИШ НЕШТО?
ДА... ЖИЛЕТЕ!
ИЗВОЛИ ОВАМО...
ХЕ! ХЕ!
ИМАМО СВЕ ШТА ГОД ПОЖЕЛИШ!
МАЛО КАСНИЈЕ...
ТО СЕ ЗОВЕ СРЕЋА! НАБАВИО САМ СВЕ НА ЈЕДНОМ МЕСТУ!
4A
ИСТО ВЕЧЕ...
КАКО СЕ ЗОВЕШ? ЈА САМ ЕРНЕСТ!
ТАРИТА!
ТАРИТА! КАКВА УМЕТНОСТ! ДОЗВОЛИ МИ ДА СЕ ПОБРИНЕМ ЗА ТВОЈУ УМЕТНИЧКУ КАРИЈЕРУ!
МОЈ ВЕРЕНИК ЈЕ ЈАКО ЉУБОМОРАН!
ТРАЖИШ ЂАВОЛА, ЕРНЕСТЕ!
ВЕРЕНИК?! ХА-ХА-ХА! МОРА ДА ЈЕ ТО НЕКИ ЖГОЛАВКО! НИЈЕ КАО ЈА!
ОХ!
СЛУШАЈ, ЗАВОДНИЧЕ...
4B

МОЈ ВЕРЕНИК!
ШТА?!
КО ЈЕ ЖГОЛАВКО?
САМО ДА ВАМ ОБЈАСНИМ... ООХ!
ЕРНЕСТ!
РОБЕР КАСЕН! МИШЕЛ ПОГЛЕДАЈ КО ЈЕ ТУ!
ГОТОВО НЕВЕРОВАТНО!
ОТКУД ТИ ОВДЕ, РОБЕР?!
ХА-ХА-ХА! ТАРИТА НИШТА НЕ СХВАТА! ТАРИТА, ОВО СУ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ИЗ АВИЈАТИЧАРСКЕ ШКОЛЕ!
НЕШТО КАСНИЈЕ...
БИЋЕТЕ МОЈИ ГОСТИ ДОК СТЕ ОВДЕ! СИГУРНО СТЕ ДОШЛИ ДА ИСПАЛИТЕ НЕКУ БОМБУ!
ТО ЈЕ ТАЈНА! ЗА ТРИ ДАНА ИДЕМО У ХАО!
ЗНАТЕ ЛИ ДА ИМАМ СВОЈУ АВИОНСКУ КОМПАНИЈУ! ЗОВЕ СЕ "ТИКИ ЕРВ ЈС"! ТАКСИРА ИЗМЕЂУ ОСТРВА!
ИСПАЛИТИ СЕ БИТИ НАЈУРЕН ЗБОГ НЕДИСЦИПЛИНЕ!
АЛ' БЕШ ТИ ДА СЕ ОБОГАТИШ!
А ЈА ИМАМ САМО СТАРИ ХИДРОАВИОН КОЈИ ЈОШ НИСАМ ОТПЛАТИО!
ЕВО МОГ АВИОНА! САМ САМ ГА СКРПИО! ПОСАДУ ЧИНИ ЈЕДАН МЛАДИ КИНЕЗ И ТАРИТА! ОНА ЈЕ СТЈУАРДЕСА И ОДРЖАВА РАДИО -ВЕЗУ!
СУТРАДАН...
СЈАЈНО!
ХАЈДЕ, ПРОВОЗАЈ НАС МАЛО, РОБЕР!
TIKI AIRWAYS
F-HNIO
ЗА ТО ВРЕМЕ...
„КАМИКАЗЕ", ДОБИО САМ ОД ШОГУНА НАРЕЂЕЊЕ ДА ОСУЈЕТИМО АТОМСКУ ПРОБУ НАШИХ ПРОТИВНИКА!

ОВИХ ДАНА НА МИРИОДУ ЋЕ АКТИВИРАТИ НЕКОЛИКО АТОМСКИХ БОМБИ! ВЕЛИКИ ДЕО АЗИЈЕ НЕ ОДОБРАВА ОВАЈ ПОТЕЗ А И ФРАНЦУСКО ЈАВНО МЊЕЊЕ...
НАШЕ ЈЕ ДА ИЗВЕДЕМО АКЦИЈУ ПРЕ ЊИХ, ПА ЋЕ ТАКО БИТИ ПРИНУЂЕНИ ДА ЗБОГ ЈАВНОГ ПРИТИСКА ОДУСТАНУ ОД ПРОБА НА ПАЦИФИКУ!
ЗАТО ЈЕ ПОТРЕБАН СТРУЧЊАК И ЈОШ...
СТРУЧЊАКА ИМАМО! ТУ ЈЕ ДОКТОР ФИЗИКЕ, АКИРА КАЗУКИ! ИЗВОЛИТЕ...
АЛИ ТАКВА ЕКСПЛОЗИЈА ЋЕ ИЗАЗВАТИ ВЕЛИКЕ ЖРТВЕ!
ШТА ЈЕ СТО МИЛИОНА МРТВИХ АКО НАШ ПЛАН УСПЕ!
ЗАКЛЕЛИ СМО СЕ НА ПОСЛУШНОСТ! ВАЖНО ЈЕ ДОЋИ ДО БОМБЕ, А КАЗУКИ ЋЕ УЧИНИТИ СВОЈЕ!
ДОЋИ ДО БОМБЕ?! ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! ЗНАМО ДА СУ НА АТОЛУ ХАО ДУГОМ ДВЕСТА КИЛОМЕТАРА! И ТО ЈЕ СВЕ!
А СЕМ ТОГА, НИЈЕДАН БРОД ИЛИ АВИОН НЕ МОЖЕ ДА ИМ ПРИЂЕ!
ШОГУН ЈЕ СВЕ ПРЕДВИДЕО! ЗА ТРИ ДАНА ЗНАЋЕМО ГДЕ ФРАНЦУЗИ СКРИВАЈУ АТОМСКЕ БОМБЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ, ТАНГИ И ЛАВЕРДИР СУ СЕ ЗАБАВЉАЛИ КРУЖЕЋИ ИЗНАД ТАХИТАНСКИХ ОСТРВА...
КАКВА ДИВНА ПРИРОДА!
А ТЕК ВЕЗИСТКИЊА!
TIKIAIRWAYS
ЕХ! АЛ' ОНА САМО САЊА О ХОЛИВУДУ И НЕЋЕ ДА СЕ УДА АКО ЈОЈ НЕ ДОЗВОЛИМ ДА НАСТАВИ КАРИЈЕРУ!
А ШТО ДА НЕ?

ТАМАН ПОСЛА! ЖИВЕЛИ БИСМО ДАЛЕКО ЈЕДНО ОД ДРУГОГ! НЕ МИСЛИМ ДА НАГУСТИМ КОМПАНИЈУ!
ОБМ ТОГА, ЗАДУЖЕН САМ ДО ГУШЕ ЗБОГ ТОГ ХИДРОАВИОНА...
МОЛИМ ВАС ДА НЕ ХРАБРИТЕ ТАРИТИНЕ УМЕТНИЧКЕ ПОРИВЕ!
У РЕДУ!
7А
КАСНИЈЕ...
СТИГЛИ СМО! ИМАМ УТИСАК ДА ВАС КАПЕТАН ЧЕКА НА ДОКУ!
НА ЖАЛОСТ, ТО ЗНАЧИ КРАЈ ОДСУСТВА!
ЦЕЛО ЈУТРО ВАС ТРАЖИМ! КРЕЋЕТЕ ЗА ХАО КРОЗ ЈЕДАН САТ!
ЗАБОГА!
7В
ЧЕТИРИ САТА КАСНИЈЕ...
ВИДИ, ПРЕКО НЕЛОГ АТОЛА СУ ИНСТАЛАЦИЈЕ! НЕМА ЧАК МЕСТА НИ ЗА ТОРАЊ ДУЖ ПИСТЕ!
7С
ЕРНЕСТЕ, ЕНО НАШИХ АВИОНА! ЧЕКАЈУ НАС!
7С
ДОБРО ДОШЛИ! НАДАМ СЕ ДА ЗНАТЕ ШТА ВАМ ЈЕ ЗАДАТАК...
НЕ САСВИМ ЈАСНО... БИЛИ СМО НА ИНТЕНЗИВНОЈ ОБУЦИ ТЕХНИКЕ ЛАНСИРАЊА...
У ПИТАЊУ СУ МИНИЈАТУРНЕ ТАКТИЧКЕ АТОМСКЕ БОМБЕ КОЈЕ ТРЕБА ИСПРОБАТИ НА ПОДРУЈУ МИРОДА!
ДА...
7D

БОМБА ИМА ДЕЈСТВО ТЕК ОД ДРУГОГ ДО ТРИСТОТОГ КИЛОМЕТРА! НИЈЕ ОПАСНА ЗА НАС!
?!
?!
ЖЕЛИМО ДА ПРОВЕРИМО ТЕХНИКУ ЛАНСИРАЊА! АВИОН ТРЕБА ШТО ПРЕ ДА СЕ УДАЉИ ПОСЛЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ!
ВАШ АВИОН „МИРАЖ III" ОДЛИКУЈЕ СЕ БРЗИНОМ И ПОКРЕТЉИВОШКУ ПА МОЖЕ ДА ИЗБЕГНЕ РАДИЈАЦИЈУ!
ОВЕ ДО ДАНА Н ИМАЋЕТЕ ОВУКУ НА ДВА „МИРАЖА"! ИМА ЛИ ПИТАЊА?
ИМА, КАПЕТАНЕ!
НАДАМ СЕ ДА СЕ МОМЦИ КОЈИ СУ НАМ СВЕ ОВО ЗАКУВАЛИ НИСУ ПРЕШЛИ У РАЧУНУ!
МАЊЕ СУ РАСЕЉАНИ ОД ВАС, ЛАВЕРДИР! СКИДАЈТЕ ТАЈ ЦВЕТ ИЗА УВА!
И УОЗБИЉИТЕ СЕ!
?! ООХ!
ИЗВИНИТЕ, КАПЕТАНЕ, БИО САМ У ВЕЛИКОЈ ЖУРБИ...
СЛОБОДНИ СТЕ!
КАСНИЈЕ, У БАРУ „ЛОАРА"...
ВАШ АВИОН ЈЕ ПРАВА СМЕЈУРИЈА!
А ВАШ ЈЕ К'О САКСИЈА!
МИСЛИШ?! С НАШИМ „ВОТУРОМ" ТРЕБА ДА УЗЕМО У ВАШУ АТОМСКУ ПЕЧУРКУ И ПРОВЕРИМО ЕФЕКАТ!
КАКО СЕ ЖИВИ ОВДЕ?
МОГУ ТИ РЕЋИ - НИЈЕ КАО У РАЈУ!
ШТА ЈЕ ТО?
ДУДУДУДУ!
СИРЕНА ЗА УЗБУНУ!
ОХО!
ШТА СЕ ДЕШАВА?
СИГУРНО ВЕЖБА!
ПУЦА СА СВИХ СТРАНА!
ОХ! ПОГЛЕДАЈТЕ ПРЕМА ПУЧИНИ!

ИЗМЕЂУ МАЛИХ КОРАЛНИХ ОСТРВА КОЈА СУ СКРИВАЛА УЛАЗ У ЛАГУНУ ХАО, УСТРЕМИО СЕ РУ-2 „НЕПТУН"...
ФРАНЦУСКА ПОСТРОЈЕЊА СУ ТАЧНО ИСПРЕД... УКЉУЧИ КАМЕРЕ!
КАМЕРЕ УКЉУЧЕНЕ!
9A

ТО НИЈЕ НАШ АВИОН! НЕМА ОЗНАКА!
СИГУРНО ЈЕ ШПИЈУНСКИ!

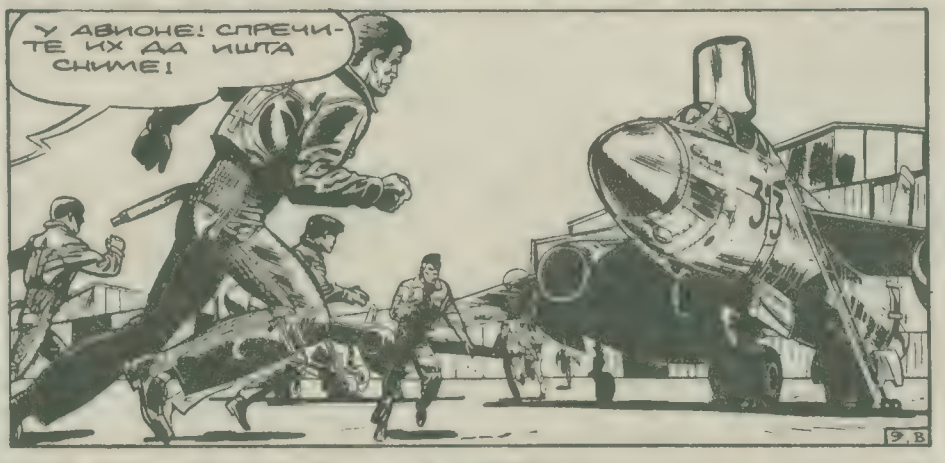
У АВИОНЕ! СПРЕЧИТЕ ИХ ДА ИШТА СНИМЕ!
9.B

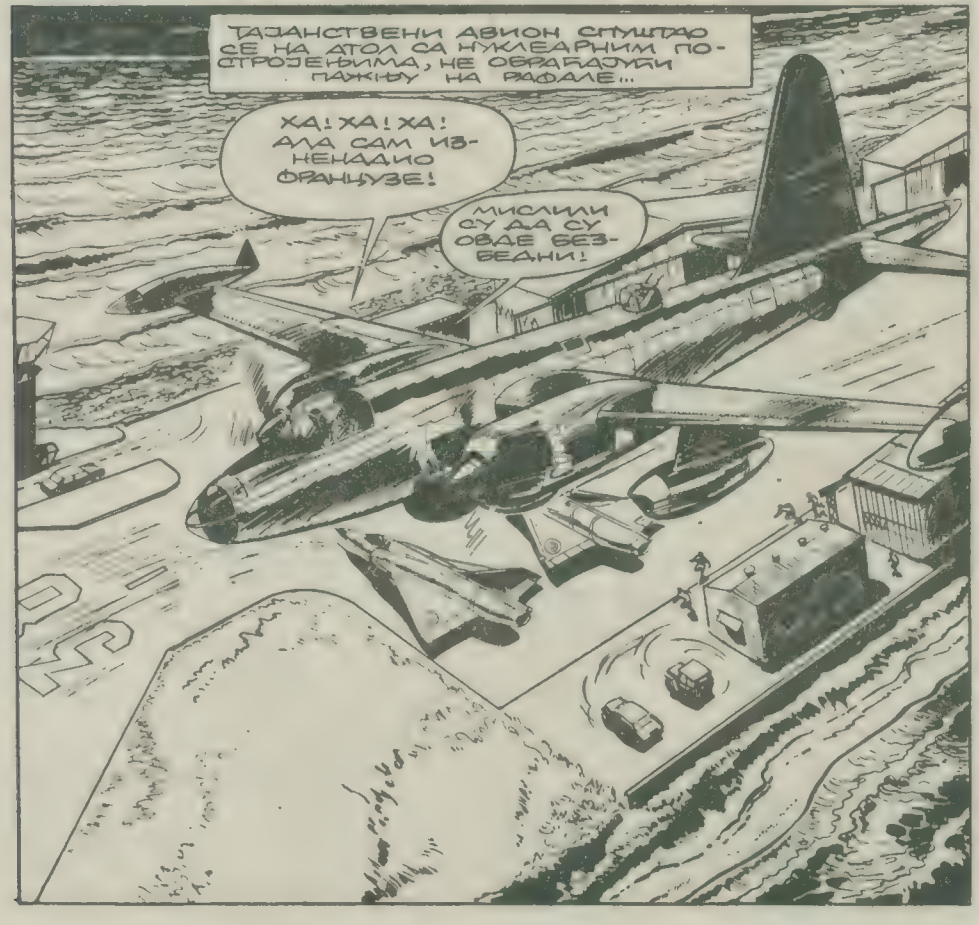
ТАЈАНСТВЕНИ АВИОН СТУШТАО СЕ НА АТОЛ СА НУКЛЕАРНИМ ПОСТРОЈЕЊИМА, НЕ ОБРАЋАЈУЋИ ПАЖЊУ НА РАФАЛЕ...
ХА! ХА! ХА! АЛА САМ ИЗНЕНАДИО ФРАНЦУЗЕ!
МИСЛИЛИ СУ ДА СУ ОВДЕ БЕЗБЕДНИ!

ШОГУН ЋЕ БИТИ ЗАДОВОЉАН ФОТОГРАФИЈАМА!
9C

КАКО ДА ИХ ПРЕСРЕТНЕМО? НИЈЕДАН ОД АВИОНА У БАЗИ НЕМА ОРУЖЈЕ!
ПОЖУРИ, ЗАБОГА! ОВАЈ ЋЕ ОБАВИТИ ПОСАО И ОТИЋИ!
Mirage!
9D

НЕПОЗНАТИ АВИОН ЈЕ НЕОМЕТАНО СНИМАО НАДЛЕТАЈУЋИ БАЗУ САСВИМ НИСКО...
...ОНДА ЈЕ НАПРАВИО КРУГ И КРЕНУО У СУПРОТНОМ ПРАВЦУ...
ИЗГЛЕДА ДА СПРЕМАЈУ АВИОНЕ ЗА НАПАД!
БИЋЕМО ДАЛЕКО КАД СЕ ВУДУ ПРИБРАЛИ!
И ПОРЕД РАФАЛА, АВИОН ЈЕ НАПРАВИО ДРУГИ КРУГ...
ТАНГИ ЈЕ ПРВИ УСПЕО ДА УЗЛЕТИ У СВОМ «МИРАЖУ III»...
ОВИ ГУСАРИ СУ СУВИШЕ САМОУВЕРЕНИ!
УЗБУНА! ЛОВЦИ УЗЛЕЋУ!
МОРАМО СЕ ШТО ПРЕ УДАЉИТИ!
ПАЖЊА! СВЕГА СМО ДВА МЕТРА ОД ЗЕМЉЕ!
ОТВОРИ КОМОРЕ СА БОМБАМА!
ИСТОГ ТРЕНУТКА НА ДРУГОМ КРАЈУ ПИСТЕ...

НАШАВШИ СЕ У НЕПОСРЕДНОЈ БЛИЗИНИ „НЕПТУНА", ТАНГИ ЈЕ У ТРЕНУТКУ ОДЛУЧИО...

НАСРНУЋУ НА ЊЕГА, ПА ШТА БУДЕ!

ПИЛОТ ЈЕ ПОВУКАО РУЧИЦУ И ПОЈУРИО ПИСТОМ...

ВИДЕЋЕМО КОЈИ ЋЕ СЕ ОД НАС ДВОЈИЦЕ УПЛАШИТИ!

А НА „НЕПТУНУ"...

СКРЕЋИ ДЕСНО! ИДЕ ПРАВО НА НАС!

ИСПУШТАЈ ТОВАР!

НЕПРИЈАТЕЉСКИ АВИОН ПОЧЕО ЈЕ ДА СЕЈЕ ПО ПИСТИ МЕТАЛНЕ ШИЉКЕ, УБИТАЧНЕ ЗА АВИОНСКЕ ГУМЕ...

ЗАДАТАК ОБАВЉЕН! ПИСТА ЈЕ ПРЕКРИВЕНА!

БРЖЕ, ИНАЧЕ ЋЕМО СЕ СУДАРИТИ!

У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ, НЕЗНАНАЦ СЕ СКЛОНИО ТАНГИЈУ С ПУТА...

ОХ! САМО ДА СЕ ЈОШ СЕКУНДУ ЗАДРЖАО...

ШТА ЛИ СУ ТО ПОСУЛИ ПО ПИСТИ?

ТАНГИ

ТАНГИ ЈЕ МУЊЕВИТОМ БРЗИНОМ ПОВУКАО КОЧНИЦЕ...

ПРЕКАСНО!

АВИОН ЈЕ ЈОШ ДВЕСТА МЕТАРА ЈУРИО ПО ОШТРИМ МЕТАЛНИМ ШИЉЦИМА...

ЈЕДНА ЗА ДРУГОМ, ПУКЛЕ СУ ГУМЕ...

БУМ!

УХ... МОРАМ ПО СВАКУ ЦЕНУ ДА ОДРЖИМ ПРАВАЦ!

НЕВЕРОВАТНОМ ВЕШТИНОМ, ТАНГ'И ЈЕ УПРАВЉАО АВИОНОМ...

АКО СИЂЕМ С ПИСТЕ, ЕКСПЛОДИРАЋЕ!

ОДЈЕДНОМ, АВИОН ЈЕ СКЛИЗНУО НА ОШТРУ КОРАЛНУ ОБАЛУ...

...ГДЕ СЕ, НА СРЕЋУ, ЗАУСТАВИО.

ХУУ! ЈЕДВА СЕ ИЗВУКОХ! ОНАЈ НИТКОВ ЈЕ СИГУРНО ВЕЋ ДАЛЕКО!

И ЗАИСТА, „НЕПТУН" СЕ ГУНОМ БРЗИНОМ УДАЉАВАО...

ХА-ХА-ХА! ТРЕБА ИМ БАР ПОЛА ЧАСА ДА ОСПОСОБЕ ПИСТУ!

РАДАРИ СУ ЗА ТО ВРЕМЕ ПРЕТРАЖИВАЛИ.

НИШТА! САМО ЕХО СА КОРАЛНИХ ОСТРВАЋА!

СИГУРНО ЈЕ У НИВОУ ВОДЕ, ПА ЈЕ ВАН ДОМЕТА!

ПИСТА ЈЕ УСКОРО БИЛА РАШЧИШЋЕНА...

БРЖЕ, ЗАБОГА!

ЗАР НЕ ВИДИТЕ? ТРОЈИЦА СУ ПОВРЕЂЕНА!

ТРИДЕСЕТ МИНУТА КАСНИЈЕ ЛАВЕРДИР У СВОМ „МИРАЖУ" И ТРИ „ВОТУРА" КРЕНУЛИ СУ У ПОТРАГУ ЗА НЕПОЗНАТИМ АВИОНОМ...

НИГДЕ ГА НЕМА! КАО ДА ЈЕ У ЗЕМЉУ ПРОПАО!

ПОСЛЕ УЗАЛУДНОГ ТРАГАЊА, АВИОНИ СУ СЕ ВРАТИЛИ...
ТРУП ЈЕ ОШТЕЋЕН, ТОЧКОВИ УНИШТЕНИ, АЛИ СТЕ ШТЕТУ СВЕЛИ НА МИНИМУМ, КАПЕТАНЕ!
ПЛАТИЋЕ МИ, НИТКОВИ!
ЕВО, И ПОСЛЕДЊИ АВИОН СЕ ВРАЋА!
ПРОКЛЕТИ УЛОЗ! ИМАО ЈЕ ПРЕДНОСТ ПОЛА САТА!
УСКОРО ЈЕ У БАЗИ ЗАСЕДАО РАТНИ САВЕТ...
РАДАРИ ИХ НИСУ РЕГИСТРОВАЛИ!
НИ ДРУГИ АВРОДРОМИ НА ПАЦИФИКУ НИСУ СНИМИЛИ „НЕПТУН"!
ПА, МОРА ДА ЈЕ ОДНЕКУД ДОШАО!
„НЕПТУН" ЈЕ ПОГОДАН ЗА ДУГЕ ТУРЕ... АЛ' ИПАК ЈЕ НЕГДЕ НА ПАЦИФИКУ МОРАО УЗЕТИ ГОРИВО!
ОН ЈЕ АМЕРИЧКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ!
ТО НЕМА ВЕЗЕ! МНОГЕ ЗЕМЉЕ ГА ИМАЈУ...
НЕВОЉА ЈЕ ШТО НЕМАМО ДОВОЉНО АВИОНА И ПОСАДЕ ЗА СТАЛНО ДЕЖУРСТВО!
ДА ТРАЖИМО ПОЈАЧАЊЕ?
ПОТРЕБНО ЈЕ БАР НЕДЕЉУ ДАНА ДА СТИГНЕ У ХАО!
НЕМАМО НИШТА ОД ТЕШКОГ НАОРУЖАЊА КОЈЕ ЈЕ ЗАИСТА ЕФИКАСНО!
МИСЛИМ ДА ЈЕ ЈЕДИНА ШАНСА...
...ДА СЕ ПРОНАЂЕ БАЗА ОДАКЛЕ ЈЕ АВИОН ДОШАО!
НА ЖАЛОСТ, ОВДЕ ИМА ХИЉАДУ ОСТРВА!
„НЕПТУНУ" ЈЕ ПОТРЕБНА ПРОСТРАНА ПИСТА! ЗНАЧИ, У ОБЗИР ДОЛАЗЕ САМО ВЕЛИКА ОСТРВА!

КАКО БИ НЕПРИЈАТЕЉ МОГАО У ТАЈНОСТИ ДА НАПРАВИ НЕГДЕ ПИСТУ ОД ЈЕДАН И ПО КИЛОМЕТАР!

У ПРОШЛОМ РАТУ НА ПАЦИФИКУ ЈЕ БИЛО НА ДЕСЕТИНЕ АЕРОДРОМА!

НЕКИ ОД ЊИХ МОГЛИ СУ СЕ ЛАКО ПОПРАВИТИ...

ПРОВЕРИЋЕМО СВЕ ШТО ЈЕ У НАШЕМ ДОМЕТУ!

СУТРА КРЕЋЕМО НА ПОСАО!

У ЗОРУ СВИ АВИОНИ КРЕНУЛИ СУ У ИЗВИЂАЊЕ ОСТРВА И АТОЛА...

ЈОШ ЈЕДНО ОСТРВО ЈЕ ПРЕГЛЕДАНО!

ПОСЛЕ 48 ЧАСОВА ИЗВИЂАЊА...

НИШТА! КАО ДА ЈЕ ПРОПАЛА У ЗЕМЉУ!

НЕЋЕМО ОДУСТАТИ!

МЕЂУТИМ, ЛЕТЕЋИ ИЗНАД САМЕ ВОДЕ, „НЕПТУН" СЕ ПО ДРУГИ ПУТ ПОЈАВИО ИЗНАД БАЗЕ ХАО...

ЛОВЦИ ЋЕ НАС НАПАСТИ КРОЗ ТРИ МИНУТА!

НЕ БРИНИ! ТРЕБА НАМ САМО ДВА МИНУТА ДА СНИМИМО НУКЛЕАРНА ПОСТРОЈЕЊА!

НЕ СМЕ НАМ УМАЋИ!

У РЕДУ! ГОТОВО! ОВЕ ИНФРАЦРВЕНЕ КАМЕРЕ СУ ФАНТАСТИЧНЕ!

ТА-ТА-ТА! ТА-ТА-ТА-ТА! РАТАТАТАТА!

„НЕПТУН" ЈЕ ОПЕТ НЕСТАО ИЗА КОРАЛНИХ СПРУДОВА... АЛИ, ТАНГИ И ЛАВЕРДИР СУ КРЕНУЛИ ЗА ЊИМ...

У ПРЕДНОСТИ ЈЕ САМО МИНУТ-ДВА! НЕЋЕ НАМ ПОБЕЋИ!

ДВА „МИРАЖА" СУ КРСТАРИЛА НЕБОМ ТРАЖЕЋИ „НЕПТУН"...
ПОПНИ СЕ НА ПЕТНАЕСТ ХИЉАДА СТОПА, А ЈА ОСТАЈЕМ ПРИ ПОВРШИНИ!
У РЕДУ!
ИСТОГ ТРЕНУТКА...
ПО ОВАКВОЈ ВИДЉИВОСТИ, ЗАЧАС ЋЕМО ГА УХВАТИТИ!
ИЗВИЂАЧ ПИЛОТУ! ПРИМЕТИО САМ ДВЕ ТАЧКЕ У ДАЉИНИ! ТО СУ ГОНИОЦИ!
15A
МОЛИМ?
НАШИ АНТИРАДАРСКИ УРЕЂАЈИ РАДЕ, АЛИ САД НАС МОГУ ОТКРИТИ И ГОЛИМ ОКОМ!
НА МИЉУ ОДАВДЕ, ДЕСНО, ЈЕ СКУПИНА ОБЛАКА! УЗИМО У ЊИХ!
ИСТОГ ТРЕНУТКА „НЕПТУН ЈЕ СКРЕНУО...
СПАСЕНИ СМО!
НЕ! ЈОШ УВЕК СМО ИМ НА ДОМЕТУ!
АВИОН ЈЕ ИСПУСТИО НА ХИЉАДЕ ТРАКА ОД СТАНИОЛА КАКО БИ ЗАВАРАО ТРАГ...
ХА-ХА-ХА! НАШИ ГОНИОЦИ ЋЕ СЕ ПОЈЕСТИ ОД МУКЕ!
15C
ПРИМЕЋЕН ОБЈЕКАТ НА 330!
ПУЦАЈ ЧИМ БУДЕ ВИДЉИВ!
ДВА ПИЛОТА УОЧИЛА СУ ОБЛАК ОД СТАНИОЛСКИХ ТРАКА. „НЕПТУН" ЈЕ БИО ВЕЋ ДАЛЕКО...
15D

НЕШТО КАСНИЈЕ...
КАО ДА ЈЕ У ЗЕМЉУ ПРОПАО!
?!?
АВИОНИ СУ УЗАЛУД КРУЖИЛИ...
ИЗИГРАНИ СМО АНТИРАДАРСКИМ УРЕЂАЈИМА!
УЗАЛУД ТРОШИМО ГОРИВО! ВРАТИМО СЕ!
16A
СКРОВИШТЕ ТИХ ШПИЈУНА МНОГО ЈЕ БЛИЖЕ НЕГО ШТО МИСЛИМО!
КАКО ЗНАШ?
ПОШТО СЕ НА СВАКИ РЕЈД РЕАГУЈЕ ИСТОГ ТРЕНА, „НЕПТУН" ВЕОМА РИЗИКУЈЕ КАД СЕ ОВДЕ ПОЈАВИ...
...ЗАТО МОРА ДА ИМА СИГУРНО СКРОВИШТЕ БЛИЗУ НАШЕ БАЗЕ ОДАКЛЕ СМЕРА ДА НАС УНИШТИ!
ОХ!
16B
ПЕТСТО КИЛОМЕТАРА ОДАВДЕ ЈЕ СТАРА ЈАПАНСКА ПИСТА!
У ТЕРВИ?! ТАМО НЕМА НИШТА!
ПОТПУНО ЈЕ НЕУПОТРЕБЉИВА! ИСПУЦАНА ЈЕ И ПУНА РУПА ОД ЕКСПЛОЗИЈА А И КРЦАТА ОЛУПИНАМА АВИОНА!
16C
ТЕ ОЛУПИНЕ ЛАКО МОГУ ДА СЕ УКЛОНЕ И...
ИМА ЈОШ ЈЕДАН РАЗЛОГ...
НЕМОГУЋЕ ЈЕ ПОПРАВИТИ ПИСТУ БЕЗ СТРУЉАКА А ПРИСТУП ОСТРВУ ЈЕ ОНЕМОГУЋЕН КОРАЛНИМ ПОДАСОМ...
УЗ ЊЕГА СЕ НЕ МОЖЕ ПРИСТАТИ ПОШТО ЈЕ ТУ МОРЕ ВЕОМА УЗБУРКАНО!
16D

ОБАВЉЕНА СУ ДЕТАЉНА ИСПИТИВАЊА...
НЕ ДОЗВОЛИМО ДА НАС ТАЈ МУСАР И ДАЉЕ МАГАРИ!
СНАБДЕВЕН ЈЕ АНТИРАДАРСКИМ УРЕЂАЈИМА КОЈИ УПИЈАЈУ СВЕ ЗВУКЕ...
НАШИ АВИОНИ НЕ МОГУ ДА СЕ НОСЕ СА ТАКВОМ ОПРЕМОМ!
ШТА ЛИ НАШИ НЕПРИЈАТЕЉИ СМЕРАЈУ КАД СУ ИМ ПОТРЕБНЕ ФОТОГРАФИЈЕ?
СТОТИНЕ КИЛОМЕТАРА ДАЉЕ...
САДА, КАЗУЖИ, НЕ МОЖЕТЕ ДА СЕ ЖАЛИТЕ КАКО СЕ НЕ ВИДЕ АТОМСКА ПОСТРОЈЕЊА У БАЗИ ХАО!
ТАЧНО! ПОМОЋУ ХЕМИЈСКЕ АНАЛИЗЕ, ЛАКО МОГУ ДА ОДРЕДИМ ГДЕ СУ БОМБЕ!
ФРАНЦУЗИ СУ, ИЗ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ, ТА ПОСТРОЈЕЊА РАШИРИЛИ ПА ЈЕ ТЕШКО ОДРЕДИТИ ТАЧАН ПОЛОЖАЈ!
АКО БУДЕТЕ ЛЕТЕЛИ ЗА ХАО, НЕБЕТЕ СТИЋИ СВЕ ДА ОБИЂЕТЕ! МОРАТЕ БРЗО РЕАГОВАТИ!
СВАКАКО!
ОД ОНОЛИКОГ ЉУДСТВА У БАЗИ, ВЕОМА МАЛИ БРОЈ БОРАВИ У ТИМ ПОСТРОЈЕЊИМА!
ТАЧНО! ТАМО СУ САМО ВИСОКИ СТРУЧЊАЦИ КОЈИ НЕ НАПУШТАЈУ БАЗУ! ОСТАЛИ БРИНУ О БЕЗБЕДНОСТИ!
ИМАМ ЈЕДНУ СМЕЛУ ИДЕЈУ-ДА СЕ ДОМОГНЕМО ПИЛОТА „МИРАЖА"!
ХМ!
ЗАТО ВРЕМЕ, У ХАОУ...
КОМАНДАНТ ЦЕНТРА У ПАПЕТИ ТРАЖИ ХИТАН ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛЕДЊИМ ДОГАЂАЈИМА...
ТРЕБА МИ ПИЛОТ ДОБРОВОЉАЦ ДА ОДНЕСЕ ДОСЈЕ! КО СЕ ЈАВЉА?
ЈА, ПУКОВНИЧЕ!

КО ЈЕ ОВДЕ НАЈМАЊЕ ПОТРЕБАН?
ЈА! МОЈ АВИОН ЈЕ НА СЕРВИСУ, А ТРЕБА ДА ОБАВИМ ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД У ПАЛЕТИ!
САМО КАЖИТЕ КОМЕ ДА ГА УРУЧИМ?
У РЕДУ, ЛАВЕРДИР! ИДЕТЕ!
ЗАВРШИЋЕТЕ УЗ ПУТ И ЗА ОСТАЛЕ СВЕ ШТО БУДУ ОД ВАС ТРАЖИЛИ...
?!
18A
ТО ВАМ ДОЂЕ КАО ОДМОР, ПА ЋУ ВАМ СЛЕДЕЋИ ПУТ УСКРАТИТИ ИЗЛАЗ...
ХМ...
ЗНАЧИ ТАКО...
У МЕЂУВРЕМЕНУ...
ПРЕНЕСИ НАШИМА У МОРЕЈУ ДА НАМ ОДМАХ ЈАВЕ ЧИМ ПРИМЕТЕ ДОЛАЗАК ПИЛОТА ИЗ ХАОА И ПОСТУПИТЕ ПО ОВИМ УПУТСТВИМА!!!
УХАОУ...
ПИШИ: МАМАЦ ЗА АЈКУЛЕ!
А ЗА МЕНЕ, ЛОСИОН ЗА ЛИЦЕ!
ПОСЕТИ ТАМАТУ У МОЈЕ ИМЕ И...
18B
ЗА СВЕ ТО ТРЕБА МИ DC-8, А НЕ „АСТЕК"!
ЈЕСАМ ЛИ ВАМ РЕКАО ДА ТАЈ ЛАВЕРДИР НИЈЕ НИЗАШТА!
САТ КАСНИЈЕ...
АКО МИ ТАРИТА И КАСЕН НЕ ПОМОГНУ ДА СВЕ ОВО НАБАВИМ, ПРОПАО САМ!
18C
НЕКОЛИКО САТИ КАСНИЈЕ, АВИОН ЈЕ СЛЕТЕО У ФАУ...
НЕВЕРОВАТНО! ТО ЈЕ ОНАЈ ПИЛОТ ИЗ „МИРАЖА"! ШЕФ БОЉЕ НЕ БИ ПОЖЕЛЕО...
ЗА ТО ВРЕМЕ...
КАКО МИСЛИТЕ ДО ДОЂЕТЕ ДО ПИЛОТА ИЗ ХАОА? ДА ГА КИДНАПУЈЕТЕ?
ТО ЈЕ СУВИШЕ ОПАСНО!

КИДНАПОВАТИ ПИЛОТА АТОМСКОГ БОМБАРДЕРА?! ГЛУПОСТИ! МОРАМО БИТИ ЛУКАВИЈИ!
УПРАВО САМ ДОБИО РАДИО-ПОРУКУ!
ЗАТО ВРЕМЕ, КОД КАСЕНА...
УХ! ДА МИ ТАРИТА НИЈЕ ПОМОГЛА, НИ ПОЛА НЕ БИХ НАБАВИО...
КАКО ЛИ ЋЕШ СВЕ ОВО ДА УТОВАРИШ У АВИОН?
19A
ОСТАЋЕШ ДУЖЕ У ХАОУ?
ПОЈМА НЕМАМ! НЕКИ НИТКОВИ СУ СЕ НАМЕРИЛИ НА НАС...
ЛАВЕРДИР ЈЕ ПОДРОБНО ИСПРИЧАО ПОСЛЕДЊЕ ДОГАЂАЈЕ У БАЗИ...
ЧУДНО! ПИСТА СЕ НЕ МОЖЕ НАПРАВИТИ А ДА СЕ НЕ ПРИМЕТИ!
ТИ ШПИЈУНИ СЕ КРИЈУ ИЗА НЕКОГ БЕЗАЗЛЕНОГ ПОСЛА...
РЕЋИ ЋУ ВАМ НЕШТО...
НЕ ЗНАМ ДА ЛИ ИМА ВЕЗЕ, АЛИ ЧУЛА САМ ДА СЕ ПРИЧА...
ТИ?!
ПОЗНАЈЕМ НЕКОГ ТАХИБАНИНА КОЈИ СВОЈОМ БАРКОМ СНАБДЕВА ЗАПАНЦЕ НА ПУСТОМ АТОЛУ...
ГДЕ ТО?!
МИСЛИМ ДА ЈЕ РЕКАО ДА ЈЕ ТО ТЕРУА!
ШТА КАЖЕШ?
19C
ТЕРУА!
ПА ТУ ЈЕ СТАРА ЈАПАНСКА ПИСТА...
АЛИ ПРИЛАЗ ЈЕ ПОТПУНО НЕМОГУЋ ЗБОГ КОРАЛНЕ ПРЕГРАДЕ!
ИЗУЗЕВ ЗА СПЕЦИЈАЛНЕ ЧАМЦЕ!
ТО ЈЕ ВРСТА КАНУА КОЈИ МОГУ ДА ПРЕЂУ ПРЕКО КОРАЛНИХ ГРЕБЕНА!
!?
19D

САМО СУ ТАХИБАНИ СПОСОБНИ ДА БРОДЕ ПРЕВЕДУ ПРЕКО ОШТРИХ ГРЕБЕНА!
ХМ!
ТАРИТА, ЗАШТО СУ ТИ ЈАПАНЦИ ТАМО?
НЕ ЗНАМ!
ПРИЧА СЕ...
...КАКО ЈАПАНСКИ РИБАРИ СТИЖУ ЧАК ДОТЛЕ...
КАД КРЕНЕМ У ХАО, ИЗВИДЕЋУ ТУ ЈАПАНСКУ БАЗУ!
ПОЛУДЕО СИ! ПРЕДАЛЕКО ЈЕ! НЕМАШ ГОРИВА А НИ НАЛОГ ЗА ТАЈ ЛЕТ!
ДОБРО-ДЕ! НЕЋУ ИЋИ!
АЛИ СУТРАДАН...
ОН МИ ПРИЧА!!! А НАЈУРЕН ЈЕ ИЗ ВОЈСКЕ ЗБОГ НЕДИСЦИПЛИНЕ!
ИМАМ ЈАКЕ РАЗЛОГЕ ДА БАЦИМ ПОГЛЕД НА ТО ОСТРВО!
У ИСТО ВРЕМЕ...
ФРАНЦУСКИ АВИОН ЈЕ НАТУКНИО РЕЗЕРВОАР... ПРЕДУЗЕТЕ СУ МЕРЕ!!!
ДВА САТА КАСНИЈЕ...
ВРЕМЕ ЈЕ ДА ИСКЉУЧИМ РАДИО ДОК НЕ УЗМЕМ РЕДОВНИ ПРАВАЦ!
ЛАВЕРДИР ЈЕ ТАКО ЛЕТЕО ЈОШ ЈЕДАН САТ, КАД...
НАЈЗАД ТЕРУД! АЛИ... ЗАБОГА!

У НЕПОСРЕДНОЈ БЛИЗИНИ ОСТРВА, УОЧИО ЈЕ АВИОН...

ЛЕТИ НИСКО, КАО ДА ЋЕ СЛЕТЕТИ НА ТЕРУУ!

НЕМО-ГУБЕ!

ТО ЈЕ „НЕПТУН"! БЕЗ ОЗНАКА!

ЛАВЕРДИР ЈЕ УЗБУЂЕНО ПОВУКАО РУЧИЦУ ЗА ГАС...

УРА! ПРОНАШАО САМ! ГДЕ ЛИ ЋЕ ДА СЕ СПУСТИ?

„НЕПТУН" ЈЕ СКРЕНУО КА СТЕНОВИТОЈ ЛИТИЦИ И НЕСТАО С ДРУГЕ СТРАНЕ ОСТРВА...

НЕКАДАШЊИ АЕРОДРОМ ЈЕ СИГУРНО ТАМО! НАПРЕД!

ЛАВЕРДИР НИЈЕ МОГАО ВИДЕТИ ДА СЕ АВИОН СПУСТИО НА ПИСТУ СА КОЈЕ СУ ЖУРНО СКЛОНИЛИ ЛАЖНЕ ОЛУПИНЕ И ОГРОМНЕ ЦЕРАДЕ ПО КОЈИМА СУ НАЦРТАНЕ ПУКОТИНЕ И КРАТЕРИ...

АЛА ЋЕ СЕ ТАНГИ ИЗНЕНАДИТИ КАД ДОЗНА ДА ЈЕ ПИСТА ИПАК ОСПОСОБЉЕНА...

ЧИМ СЕ „НЕПТУН" СПУСТИО, ГРУПА ЈАПАНАЦА ПОНОВО ЈЕ КАМУФЛИРАЛА ПИСТУ...

НЕВЕРОВАТНО! НИ ТРАГА ОД „НЕПТУНА"!
ОХ! ОНО ДОЛЕ ЈЕ НЕКАДАШЊА ПИСТА! НАДЛЕТЕЋУ ЈЕ!
АЛИ, ЗАТО ВРЕМЕ...
ФРАНЦУЗ ЈЕ УПАО У ЗАМКУ! ПИКИРА ПРЕМА ПИСТИ!
НА МОЈУ КОМАНДУ, СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ПАЉБУ!
НИКО ОД НАШИХ НИЈЕ НАДЛЕТЕО ОВОЛИКО НИСКО! МОЖДА ЋУ ОТКРИТИ НЕШТО...
ГЛЕ! ЕНО ГУЖОТИНА У БЕТОНУ!
И КРАТЕРА! СВЕ ЈЕ ТО ЛАЖНО! КАМУФЛАЖА!
ПАЖЊА!
ПАЛИ!
?!!?
ПУЦАЈУ! АВИОН ГОРИ!

ПО-ГОЂЕН ЈЕ!
ЛАВЕРДИР ЈЕ ОЧАЈНИЧКИ СКРЕНУО КА МОРУ...
СВАКОГ ТРЕНУТКА ЋЕ ЕКСПЛОДИРАТИ! ЛАГУНА МИ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС!
САВ У ПЛАМЕНУ, АВИОН СЕ ТРЕСАО. ЛАВЕРДИР ЈЕ ОТВОРИО ВРАТА...
ОНДА СЕ С МУКОМ ИЗВУКАО...
ВАЉДА ЈЕ ДОВОЉНО ДУБОКО ДА СЕ НЕ РАЗБИЈЕМ О ГРЕБЕН!
...У ПОСЛЕДЊЕМ МОМЕНТУ БЛОКИРАО ЈЕ КОМАНДЕ АВИОНА...
ЈОШ ДА СТАВИМ ПОЈАС...
БУУМ!

ГУМЕНИ ЧАМАЦ УСКОРО СЕ ОТИСНУО С ОСТРВА...
ЕНО ГА! ИМА ПОЈАС ЗА СПАСАВАЊЕ!
МАЛО КАСНИЈЕ...
ЖИВ ЈЕ... ОНЕСВЕСТИО СЕ! ЕВО ИСПРАВА!
СЈАЈНО! СВЕ ПО ПЛАНУ! А АВИОН?
НИГДЕ НИ ТРАГА!
24A
ВИ СТЕ ПОРУЧНИК ЛАВЕРДИР ИЗ БАЗЕ ХАО?
МОГАО БИ ДА СЕ ПРЕДСТАВИШ, ПАЦОВЕ ЈЕДАН!
ПОЛАКО! ИМАМО ВРЕМЕНА!
ВИДЕО САМ ВАШ „НЕПТУН"! ЗНАЧИ, ТО НАС ВИ ШПИЈУНИРАТЕ У ХАОУ!
СВЕ ЛЕПШЕ ОД ЛЕПШЕГ! НЕМА ПОТРЕБЕ ДА ВАМ ОБЈАШЊАВАМ ЗАШТО ТРЕБА ДА НАМ РАЗЈАСНИТЕ ОВЕ ФОТОСЕ...
?!?
24B
САМО ОЗНАЧИТЕ ГДЕ СУ АТОМСКЕ БОМБЕ И МИНИЈАТУРНИ УРЕЂАЈ!
НАШИЛИ СТЕ КОМЕ ДА СЕ ОБРАТИТЕ!
ШТА ЋЕТЕ... ВИ НАМ СЕ СВИЈАТЕ!
ЕВО ВАМ ФОТОСИ! НИ РЕЧ НЕЋЕТЕ ЧУТИ!
НЕ ЗАМАРАЈТЕ СЕ! ИМАМО ИХ ЈОШ!
24C
УПОЗОРАВАМ ВАС! ДО ВЕЧЕРИ, БИЋЕТЕ ОТКРИВЕНИ!
ТАКО ДАЛЕКО ВАС НЕЋЕ ТРАЖИТИ!
СЛУШАЛИ СМО ВАШ РАДИО! НИКОГ НИСТЕ ОБАВЕСТИЛИ ГДЕ ЛЕТИТЕ...
ШТА? ПРАТИЛИ СТЕ МЕ ЈОШ ОД УЗЛЕТАЊА?!
ТАЧНО! УПАЛИ СТЕ У НАШУ ЗАМКУ!
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ИЗВИН'ТЕ, ШТА ВАМ ТО КРЧИ У УСТИМА?

Ко не чује добро треба сместа да оде код зубара. Додуше, не било који. Човек се зове Берл Мерекл, живи у граду Бетезди, у Мериленду у САД, и смислио је слушни апарат који се уграђује у зубе.

Ствар је, у ствари, сасвим једноставна. Вероватно и сами знате да, када зачепите уши док говорите, и даље

чујете сопствени глас. Ствар је у томе што звук и кости лобање примају знатно појачане вибрације и преносе их на слушне нерве. Полазећи од ове једноставне појаве, Мерекл је смислио да помоћне особама оштећеног слуха које не би биле ни на који начин ометају у коришћењу постојеће апарате. Досадашњи апарати су се при раду ослањали на бочне површине ушног ходника које услед разних инфекција и запушења често бивају оштећене до оштећења бубне опне и услед померања кости у старости.

Справица коју је измислио зубар Мерекл носи се у устима, а пошто је мала да може да се смести и у чворугасте кравате. Састоји се, у ствари, од минијатурног микрофона који хвата звуке и шаље их посредством ФМ радио-сигнала преносећи на зубну надокнаду или зубни мост, протезу са уграђеним антеном и појачивачем. Кристал уграђен у вештачки део с унутрашње стране уста служи за претварање радио-сигнала у вибрације које се преко костију лобање преносе на унутрашње уво.

Читава ствар је у експерименталној фази, а Мерекл за сада одбија да каже колико ће апарати коштати. У сваком случају, биће потребне дуге године тешких дана да се справица нађе у продаји.

ЛЕТЊА ТУРНЕЈА БОГА РАТА

Постоји ли нека (тајна) веза између ратова и годишњих доба? Судећи по резултатима истраживања израелског биохемичара и психијатра Семјуела Шрајбера и групе његових колега из Центра за ментално здравље универзитета „Бен Гурион", постоји.

Израелски научници пошли су од доказане чињенице да агресивност пацијената који пате од одређених психичких поремећаја расте како дани постају дужи и топлији. Питање које се само по себи наметнуло: да ли се ова сезонска агресивност јавља и код политичких и војних вођа?

Шрајбер и његове колеге проучили су две хиљаде ратова из ближе и даље прошлости и непобитно утврдили да између датума отпочињања рата и дужине дана постоји чврста узајамна веза. На простору између тридесетог и шездесетог степена северне географске ширине у јануару је избило мање од 50 ратова. Тај се број током пролећа и раног лета повећава да би у августу достигао врхунац: преко 200 ратова. Затим се, из месеца у месец, број смањује - све до „неутралне" бројке од 50 зимских ратова колико их је започето у децембру.

Иста слика ратоборности важи и за јужну хемисферу, с тим што је у том делу света она обрнута, баш као и годишња доба (када је код нас зима, тамо је лето). Последица од истраживачког податка: у области екватора (10° - 12° северне и јужне географске ширине), где су разлике између лета и зиме незнатне, и ратоборност је равномерно распоређена на свих дванаест месеци у години.

Мада признаје да ратови далеко чешће избијају лети из сасвим практичног разлога што је по лепом и топлом времену лакше ратовати, Шрајбер је дубоко уверен да кључну улогу у овоме игра дневна светлост. Лети је има више и дуже траје, а светлост утиче на хемијске процесе у мозгу. Тачније, што је више светлости, то је и количина неуротрансмитера који се стварају у мозгу већа. Један од њих је и серотонин, а познато је да он управо утиче на агресивност.

Утеху ради, дужи летњи дани не доносе само патње и страдања. „Агресивност не мора увек да буде лоша. Она је уједно и покретач стваралачког напона", објашњава Шрајбер. Израелски научник спрема се да проучи неколико хиљада песама у настојању да утврди да ли бога рата Марса на летњој турнеји по планети Земљи можда не прате и песничке музе.

М. П.

Серија емисија „ДЕТИЊСТВО" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је то било некад. КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

КАД САМ БИО МАЛИ: ДРАГАН

Баба Иконија Марић са Драганом (1931); деда Иса Марић, главни мајстор Београдског водовода (око 1900); тетка Зора убска, мама, Јовица, Драган и рођак из Ваљева

ДРАГАН И ЈОВИЦА ЛУКИЋ НЕКАД И САД

У

Снимио
Градимир Алексић

БИОГРАФИЈА

„... после тог 6. априла 1941. рећи ли су се дани и године, ја сам бележио све што ми се догађало и онда сам једног дана објавио једну малу серију романа који се зову БЕОГРАДСКИ РОМАНИ. Ту сам испричао своје детињство све до велике матуре, па сад, ко хоће да се обавести шта је даље било са Драганом Лукићем, са Јовицом Штуком (мој брат Јовица је тако фантастично подржавао оно страшно завијање „штука" које је пратило бомбардовање Београда да је знао често да дигне на ноге цело Пашино брдо, па смо га зато прозвали Јовица Штука), са чика Аџом, са тетка Томком, са баба Копом, са Аџом Жаџом, са Љубом кога смо звали Стакло, са Марицом чијег смо брата звали Јовица Маричин, са Циганином Лејом и многим другим јунацима из мога детињства, може да чита моје романе који се зову: „Бомба у белој кафи", „Три гускетара", „Цветковићи" и „Појављивање великих девојчица."

Да ли треба још нешто додати биографији песника чију песму „ФИФИ" зна свако дете и пре него што пође у школу, баш као што су је знали и његови родитељи, кад су они били мали? Можда само то да се унук Драгана Лукића зове Лука, исто као Драганов деда, Лука Лукић, пушкар са Уба.

И још нешто: пошто је Драгану Лукићу ових дана рођендан

ЗАБАВНИК му жели дуг, дуг живот, а за друго ће се већ сувише постарати!

ЛУКИЋ

(1933); тетка Зора београдска са породицом (1939); тата, мама, Јовица и Драган у башти на Пашином брду (1935); баба Саја и деда Лука, пушкар са Уба (око 1900).

Ја сам Палилулац, рођен у Кнез-Даниловој улици, у кој је, замислите, одрасла и моја садашња жена, Душица, само што ја то онда нисам знао. Тог 30. новембра 1928. године кажу да је била јака зима, снег скоро до груди, тако да су ујка Јова, ујка Михајло, тетка Зора београдска (за разлику од тетка Зоре убске) и сви рођаци који су у Београду живели и који су хтели да ме виде морали да прте стазу кроз двориште. Сви су већ били примили плате, па је било и поклона и пара на претек. Ето, тако су мени судаје досудиле веселье и изобиље, а мом сиротом Јовици, који је рођен 25. августа, пред крај месеца кад нико пара нема, никад ни касније у животу новаца није дотекло.

Из Кнез-Данилове преселили смо се у улицу Краљице Марије, и одатле има једна фотографија: у дворишту те куће моја баба држи мене од једно годину и по дана. Па онда прелазимо на Сењак и опет фотографија: шпедитерска кола натоварена стварима, преко ствари ћебад, на врху Драган и Јовица које је мама обгрлила да са кола не спадну, а напред, поред кочијаша, тата и баба. И, коначно, пресељење на Пашино брдо, у кућу коју је тата за нас купио. (Мој отац је 1926. године завршио Високу графичку школу и као уметник – штампар штампао је најфиније марке у Државној маркарници на Сењаку. Као графички радник он је зарађивао толико да је могао да купи кућу. Ја данас, иако сам завршио факултет и објавио 50 књига, не могу да купим ни један квадратни метар стана.) Кућа је имала веранду, у дворишту је била чесма, много цвећа и свакојаког воћа и, што је било најлепше, две капије: једна за бежање у свет, а друга за повратак кући.

У близини наше куће била је основна школа „Војислав Илић" (и данас је тамо, и данас се тако зове, само није више основна). Једног дана, када је томе дошло време, мама се лепо обукла, ставила шешир на главу и повела свога сина Драгана у ту школу. Тата није хтео, Јовицу то није занимало и тако смо ли мом првом часу. Онда су отишле мајке, и деде и баба, а наш учитељ је рекао: „Драги мали ђаци, да се упознамо: ја сам Арсеније Тубић, рођен сам у Сјеници, а Сјеница је најхладнији град у целој Југославији. И још нешто: најбољи је и најукуснији сјенички сир!" Ја сам то запамтио и, дан-данас, кад дођем на пијацу или у самопослугу, иако знам да сјеничког сира нема, ја обавезно питам: „Имате ли сјенички сир?"

На првом великом одмору извео нас је учитељ из школе и кад смо прешли улицу рекао је: „Подигните главе и погледајте она слова на прочељу школе." Ми смо главе подигли. „Видите ли она слова изнад школских врата? Ту пише В-О-Ј-И-С-Л-А-В И-Л-И-Ћ. Он је наш велики песник. А ви лепо учите, па се потрудите да будете као он." И то сам запамтио. Да ли сам тада свесно или несвесно пожелео да послушам учитеља, не знам, тек, ето, ја сам једини из мог разреда, па и из целе школе, постао песник.

Иначе, кад нисмо ишли у школу, волели смо да се играмо на „Рудниковом" игралишту. Спортски клуб „Рудник" налазио се на месту где је после рата изграђен Централни затвор, а преко пута њега био је други спортски клуб, „Синђелић", који и данас постоји. Е, на том игралишту јурили смо лопту од јутра до мрака. Били смо као неки подмладак, само што је Јовица био у „Синђелићу", а ја у „Руднику". „Кад ја понесем лопту, има да ме пропустиш!" – кажем ја Јовици. „Нећу! Шта би ми рек'о тренер!" буни се Јовица. „Пропусти или ће бити батина!". Али, никад није хтео да ме пропусти. Е, онда ја оставим на терену лопту, па јурим Јовицу, а он се дере: „Мама, Драган 'оће да ме бије!" Тако је тај део утакмице био најзанимљивији.

На том игралишту „Рудника" направљена је и прва бициклистичка стаза у Београду и ту су тренирали Зорић, наш тада најбољи бициклиста, и млади Панић, наш садашњи премијер, који је тек почињао своју бициклистичку каријеру. Ми смо гурали њихове бицикле, трчали за њима, навијали или седели поред њих када су се они одмарали. Сећам се и када су напустили Југославију, писало је о томе у штампи.

Када сам завршио основну школу, мој учитељ Арсеније Тубић каже мојој мами: „Госпођо Лукић, ја ћу најбоље ђаке да припремим за пријемни испит за гимназију, доведите и Ви Вашег Драгана". И тако смо нас неколико, сви једног жандармеријског наредника, једног инжењера, једног свештеника и ја, у Тубићевој башти у Брегалничкој улици, марљиво учили, затим положили пријемни испит и уписали се у Шесту београдску гимназију.

У школи су били соколи и били су скаути. Ја сам се уписао у скауте јер сам волео да носим шешир и зелено одело, као Џим из џунгле, мој омиљени јунак из ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА. Отац ме је 1940. године учланио у Југословенски аероклуб (та зграда и данас постоји), тамо сам био два пута, а карту и данас чувам.

Први разред сам завршио лепо, у миру и весељу, а онда је дошао рат и све се променило. Учили смо, како се то за вратима каже, ту и тамо: у Малом Мокром Лугу, у Мајдану, у Великом Мокром Лугу, у школи преко пута Градске болнице: један сам разред завршио у Миријеву, пола у кафани, пола у црквеној порти.

Најзначајнији дан у мом детињству био је 6. април 1941. када су Немци напали нашу земљу. Тог јутра тата је отишао у Мајдан по месо, а нас је мама рано пробудила и спремила нам доручак, хлеб и белу кафу. У тај пар чули смо преко радија, имали смо велики стари „телефункен", једини у улици – да је Немачка напала Југославију и да ће Београд можда бити бомбардован. Одмах затим чули смо авионе. Тетка Зора, жена жандармеријског наредника, и њен син Аца Жаца са огромним комадом хлеба намазаним машћу у рукама улетели су у наше двориште: „Томка, шта ћемо са децом?" питала је тетка Зора. А моја мама, Томанија, Томка, рекла је: „Ај'мо на циглану, кућа може да се сруши, па да нас затрпа!"

Међутим, после петнаестак минута бомбе су почеле да падају баш на циглану. Прва, огромна, са пропелером, зарила се двадесетак метара од нас и није експлодирала, затим друга, трећа, пета, седма. Нисмо ми ништа схватили, али смо осетили да се догодило нешто значајно. Нешто је у нама зазвонило, нешто се угасило а нешто упалило, ушао је у нас неки мали страх и неко сазнање да више не живимо само тата, мама, Јовица и ја, Аца Жаца, тетке и стрине, већ да је дошао неко други да живи са нама, неко ко није тако добар. Чини ми се да сам тада сазрео. Мој први роман који сам написао зове се „Бомба у белој кафи" јер почиње оним даном када је Јовица питао „А да није нека бомба пала у нашу белу кафу?". „Наравно да није, Јоцо, бомба је велика, а шоља је мала". Каже: „Питам".

КРАЈ ОВЕ ГОДИНЕ ПРОТИЧЕ У ЗНАКУ ВЕЛИКЕ ПРОСЛАВЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ ОТКРИЋА АМЕРИКЕ НА ЧИЈЕ ЈЕ ТАО ПРВИ СТУПИО КРИСТИФОР КОЛУМБО ОКТОБРА 1492. ОВУ СЕРИЈУ ПОСВЕТИЛИ СМО НАРОДУ КОЈИ ЈЕ ДВАДЕСЕТАК ХИЉАДА ГОДИНА НАСЕЉАВАО НОВООТКРИВЕНИ КОНТИНЕНТ, ИНДИЈАНЦИМА КОЈЕ СУ ДО КРАЈА 19. ВЕКА АМЕРИКАНЦИ ИСТРЕБИЛИ.

ПОСЛЕДЊИ ИНДИЈАНСКИ ХЕРОЈИ

БЕСМРТНИ ОРЛОВСКИ НОС

Ратници племена Чејена увек су се борили удвострученом храброшћу знајући да њиховог поглавицу не може ни да рани ни да убије никаква сила овога света пошто га је штитила чаробна капа

Поглавицу индијанског племена Чејена белци су назвали Орловским Носем. Име му је, пре тога, било Слепи Миш али је оно убрзо пало у заборав. Орловски Нос је био високог раста а оштре црте лице обасјавала су два ватрена црна ока. Имао је танке усне и блештавобеле зубе. Био је веома леп човек.

Постао је непријатељ белаца после покоља у Сенд Крику 29. новембра 1864. године у коме је изгубио живот његов саплеменик и пријатељ Црни Бакрач. Црни Бакрач се борио против бледоликих између места Санта Фе и реке Плате светећи им се за њихове варварске поступке и нечовештво.

Белци су, идући према Калифорнији и Орегону, тровали изворе, секли дрвеће, убијали бизоне и антилопе, нападали индијанске жене. Али, Црни Бакрач није био крволочан. Чим се указала прилика, закопао је ратну секиру и радио на томе да мир влада између Американца и индијанских племена Чејена, Команча, Апача, Сијукса, Кијаваса, Арапахоса.

Да се постиде и људождери

Почетком новембра 1864. Црни Бакрач се у Денверу састао с гувернером Џоном Евансом. Склопљен је мир под условом да Чејени предају оружје осим оног које им је неопходно за лов. Американци су се обавезали да ће их штитити и поклонили су им своју заставу. Црни Бакрач се са својим племеном улогорио у Сенд Крику.

Нису прошле ни три недеље а Чејене је напао амерички пуковник Кивингтон, познат по мржњи према Индијанцима. У зору 29. новембра, док је већина Индијанаца мирно спавала, чета војника опколила је њихов логор а Кивингтон је наредио паљбу до последњег човека. Лешеви Чејена су, затим, раскомадани а шатори запаљени.

Гувернер Џон Еванс, плашећи се последица, обратио се Америчком конгресу. Одређена је комисија која је извршила истрагу и у извештају Конгресу написала да покољу у Сенд Крику нема примера по окрутности и да су Чејени мучени и убијани на начин кога би се постидела и дивљачка људождерска племена.

Пуковник Кивингтон ипак није кажњен, а освету је узео на себе Орловски Нос. Он је склопио савез са Сијуксима и 7. јануара 1865. у Колораду извео први напад на колону америчких војника.

Орловски Нос имао је на себи капу за коју се веровало да је чаробна и да је онај ко

Илустровао: Брана Јовановић

је носи нерањив. Индијанци су се борили удвострученом храброшћу убеђени да их предводи поглавица коме ниједна сила на свету не може ништа.

Пустош по Колораду и Канзасу

Чејени и Сијукси су истога дана напали, разорили и опљачкали једно село у коме су нашли храну, оружје и муницију. После тога сравнили су са земљом четири велика богата ранча и са собом повели жене, децу и стоку. Уз пут су срели и побили десетак америчких војника који су носили скалпове Чејена из Сенд Крика.

Отад су Индијанци били попут олује која никада не мирује. За кратко време страдало је још дванаест великих ранчева, три конвоја и безброј белаца. Враћали су Американцима мило за драго.

Примирили су се силом прилика. Првих дана фебруара почео је да пада снег, земља је личила на залеђено огледало, ветар је секао као нож и температура се спустила далеко испод нуле. Индијанци су морали да се сакрију и сачекају боље време.

Чим је мраз попустио, Орловски Нос је наставио са осветом пустошећи Колорадо и западни Канзас. Једног дана Индијанци су извршили напад на конвој у близини тврђаве на реци Плати. Конвој је пратило двадесет пет људи.

Они који нису пали од метка изгубили су живот од страшних индијанских секира томахавки. Нико се није спасао. Неки су, покушавајући да се докопају тврђаве, заувек остали у леденој реци. Индијанци су освојили многе скалпове.

Један од двадесет

Сада су Американци одлучили да се освете и заувек умире побуњена индијанска племена, па су на њих упутили снажну војску. Али, Чејени и Сијукси били су свуда и нигде и Американци нису успели да им уђу у траг. Када је дошла нова зима, Индијанци су се повукли у своја скровишта да би из њих у пролеће изишли још снажнији и суровији.

Орловски Нос и његови ратници напали су 1867. године трансконтиненталну пругу коју су Американци градили у Небраски. На шине су поставили огромно дебло и воз је морао да се заустави. Сви путници су побијени и скалпирани.

Неколико дана касније минирали су други део пруге, воз је искочио из шина и путници су изгинули. После тога одјахали су у западни Канзас и Колорадо. За само два месеца побили су сто двадесет војника и опљачкали и попалили двадесет четири фарме.

Против њих упућен је генерал Фил Шеридан који је повео и групу добровољаца под командом мајора Џорџа Александра Форсајта. Добровољци су пошли према реци Рипабликену северозападно од Форт Хејса. Мајор Форсајт је рекао својим добровољцима:

„Индијанаца има преко четири хиљаде. Не рачунајући жене и децу, мораћемо да се боримо један против двадесеторице у њихову корист. Ако се неко од вас плаши, може слободно да се врати, нико га неће сматрати кукавицом!"

Нико није одустао и добровољци су се утаборили близу Арикерија, реке широке око сто четрдесет метара, дубоке свега педесетак центиметара. У средини воде лежало је острвце.

Нишаните у поглавицу!

Док су добровољци намештали шаторе и уређивали логор, изненада су се појавили Индијанци као да су изникли из земље. Мајор Форсајт је својим људима наредио да се заштите и отворе ватру. Хици су зауставили први ред индијанских коњаника који се нису надали нападу: Форсајт је њихову тренутну забуну искористио да заузме острвце одакле је одбрана била најлакша.

Тога дана Орловски Нос није био добро расположен. Једна од жена повредила је неку светињу и он се бојао да је чаробна капа због тога изгубила моћ. То га је бринуло јер се плашио да ће његови ратници, уколико он погине, изгубити присуство духа и разбежати се. Ипак је наредио да се иде напред.

А мајор Форсајт је, знајући легенду о чаробној капи издао заповест да се нишани у поглавицу.

И догодило се. Орловски Нос је, погођен, пао с коња. Последњом снагом наредио је својим ратницима да наставе битку. Они га нису послушали и повукли су се носећи тешко рањеног поглавицу у нади да ће га излечити. Али, Орловски Нос је умро.

Бојана Дожић

У ово време потпуне оскудице домаћих издавачких подухвата дискографска кућа „Sorabia Disc" из Ниша ради другачије од осталих. Почетком септембра, у виду касете, понудили су реиздање албума групе „Смак" – „The Pages Of Our Time". Та плоча је снимљена 1978. у Енглеској, а годину дана касније објављена је код нас под називом „Странице нашег времена". Иста плоча, али отпевана на енглеском језику, објављена је у иностранству, а сада се тај материјал први пут, и то после тринаест година од светске премијере, појављује код нас. „Sorabia" намерава да објави и концертни албум групе „Смак" и то са наступа у Центру „Сава" и у Крагујевцу.

Иста дискографска кућа објавила је живу плочу групе „Обојени програм". Концерт који су одржали 1. августа ове године у београдском Клубу студената технике нашао се на касети под називом „Пријатељу, кочнице ти не раде баш све". Поред већине песама са њихова прва два албума ту је и једна нова а „Обојени програм" се представља у обновљеној постави. Уз то, „Sorabia" је издала књигу песама Кебре, певача групе „Обојени програм", а такав подвиг направило је тек неколико рокенрол аутора код нас.

Милош Гроздановић, власник ове дискографске куће, показао је добар уреднички нерв одлучивши да објави живи, четврти албум „Партибрејкерса" под називом „Забава још траје". Ова плоча је снимљена пре доста времена, али због распада сцене ниједна званична кућа није била заинтересована да је објави. Сада је ова неправда исправљена.

СИГУРАН ХОД

Зрењанинска група „Инстант Карма" пркоси несташици тржишта, материјала и идеја. Њихов други албум „Пази како ходаш" изашао је током прошлог лета и то захваљујући независној дискографској кући „Karlo records". Бавећи се фином споном различитих периода рокенрола, „Инстант Карма" зрелије и садржајније наступа а посебно свеже на плочи делује обрада песме „Осмех" Драге Млинарца. Очигледно, музички пажљиво ходају, али се не упуштају у компромисе.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

Текст и музика: Брајан Адамс и Р. Ланг
Извођи: Брајан Адамс

ПОМИСЛИХ ДА САМ МРТАВ И НА НЕБУ

THOUGHT I'D DIED AND GONE TO HEAVEN

Љубав је вечна – док будан лежим
крај тебе

Love is forever – as I lie awake
Beside you

Вероваo сам – неба нема
Ни скровишта – за усамљене

I believed – there's no heaven
No hideaway – for the lonely

Али погрешио сам – луда
То мора да је снажно
То мора да је право

But I was wrong –crazy
It's gotta be strong
It's gotta be right

Само сам желео мало да останем
Само сам желео мало да свирам
А онда си ме научила да летим као птица

Only wanted to stay awhile
Only wanted to stay awhile

Then you taught me to fly like a bird

Драга, помислих да сам мртав и на небесима
Каква ноћ, такву раније нисам доживео
Помислих да сам мртав и на небу
Јер нема лека за оно што горе стекох

Baby, thought I'd died and gone to heaven
Such a night I never had before

Thought I'd died and gone to heaven
Cause what I got there ain't no cure for

Све је боље због оног што ми сву ноћ чиниш, анђеле,
Никад нисам волео, кунем се Богом
Док се ниси појавила никад нисам осетио овакву снагу

It gets better

It's what you do to me all night angel
I never loved, swear to God

Til you came along I never felt this strong

Долазим, драга,
Мора да је снажно, мора да је право
Само сам желео мало да останем
Само сам желео мало да свирам
А онда си ме научила да летим као птица

Here I come baby
It's gotta be strong, it's gotta be right
Only wanted to stay awhile
Only wanted to play awhile
Then you taught me to fly like a bird

Осећам, брзо ћу заспати, пијан сам
Сањам најслађе снове
Нећу никада да се пробудим

I feel fast asleep, I feel drunk
I dream the sweetest dreams
Never wanna wake up

Никада нисам мислио да може овако бити
Нема сумње, без тебе не могу да живим
Никада нисам мислио да овако добро може бити
Водила си љубав са мном, најбоље могуће

Never Thought it could be this way
No doubt about it, can't live without it
Never thought it could be this good
You made love to me, the way it uoght be

МУЗИЧКА ПОШТА

Елеонора из Београда

Лулу је рођена 1948. године у близини Глазгова у Шкотској а право име јој је Мери Мекдоналд Лаури. Каријеру је почела као певачица у саставу „The Gleneagles", а када су потписали уговор и прешли у Лондон променили су назив у „Lulu and The Luvvers". Први синглови са песмама „Shout" и „Here Comes The Night" пролазили су са променљивим успехом, али је Лулу добијала све више понуда да наступа сама.

Од групе се коначно одвојила почетком 1966. године у време када је са Сиднијем Поатјеом снимала филм „Господину с љубављу". Отпевала је и насловну песму у том филму и доспела на прво место америчке топ листе. То је уједно био њен једини милионски хит сингл. Велики успех постигла је и са песмом „Boom-Bang-A-Bang" са којом је 1969. године учествовала на „Песми Евровизије".

Да бисмо побројали све њене синглове требало би нам много простора, али већина тог материјала налази се на компилацијама „The Most Of Lulu" (1971) и „Lulu" (1981). Последња плоча коју је објавила је поновни снимак њеног првог хита „Shout" објављен 1986. а повремено се појављује у кабареима или глуми у мјузиклима.

„The Everly Brothers" чине браћа Дон и Фил Еверли. Прве снимке направили су још 1955. године и остварили успешну каријеру. Објавили су албуме: „The Everly Brothers – They're Off And Running!" (1958). „Songs Our Daddy Taught Us" (1958), „It's Everly Time" (1960), „The Fabulous Style Of The Everly Brothers" (1960, компилација синглова), „A Date With Everly Brothers" (1961), „Instant Party" (1962), „The Golden Hits Of Everly Brothers" (1962, још једна компилација синглова), „Christmas With Everly Brothers And The Boys Town Choir" (1962), „The Everly Brothers Sing Great Country Hits" (1963), „The Very Best Of Everly Brothers" (1964, њихови највећи хитови, али поново снимљени), „Gone Gone Gone" (1965), „Rock'N'Soul" (1965, њихове верзије рокенрол хитова из педесетих), „Beat Soul" (1965, обраде ритам и блуз хитова), „In Our Image" (1966), „Two Yanks In England" (1966), „The Hit Sound Of The Everly Brothers" (1967, обраде старих хитова других аутора), „The Everly Brothers Sing" (1967), „Roots" (1968), „The Everly Brothers Show" (1970, дупли живи), „Stories We Could Tell" (1972), „Pass The Chichen and Listen" (1973).

У то време њихови лични сукоби избили су у први план и престали су да наступају заједно. Објављивали су соло плоче и бројне компилације све док се 1983. нису помирили и објавили дупли живи албум „The Everly Brothers Reunion Concert", следе „EB 84" (1984), „Born Yesterday" (1986) и „Some Hearts" (1989).

Последњих година су се притајили а неке вести су тек посредно везане за њих, на пример она да се Донова кћерка Ајрин удала за Експл Роуза из састава „Guns N'Roses".

Стогодишњица необичних изума

НОГОЦИКЛ, ЛОПТОЦИКЛ, ТУШОЦИКЛ

Кривисан за потпуни замах људске машште То је раздобље када људи хватају корак са следећим, напреднијим веком, када се стреми новим технологијама и када се обезбеђује боље сутра.

Крај 19. века донео је можда најлуђи део људске историје када је човек коначно почео са освајањем неба, вучом без коња и понирањем у морске дубине. Као да се наслућивао захуктали 20. век у коме је све морало бити брже, луђе и практичније. Уштиркана и надмена Европа коначно је почела да учи од динамичне Америке, а викторијанска господа су схватила да се може откопчати понеко дугме на реденготу а да то није израз крајње непристојности.

Са друге стране, већ у првој петини 20. века обистинило се пророчанство краљице Викторије која је, видевши прву локомотиву, рекла да је њена брзина неприродна и да ће људи од те брзине полудети. Брзина развоја са краја века допринела је грамзивости која је донела социјалне немире и рат.

Ипак, весели крај 19. века није дозволио да му мрачни догађаји 20. помуте ведрину и шарм. Кроз луцкасте изуме тога доба и данас провејава лепршава визија наших дана.

Добро јутро, драга госпођице, како ваш ногоцикл данас – то је могао да постане уобичајен поздрав да је патент персоналних точкова успео да нађе своју примену. Вероватно надахнут Меркуровим крилцима на ногама, проналазач се окренуо модерним временима и уз помоћ солидног кестеновог дрвета, пар десетина жица и обруча од каучука, направио ногоцикл. По његовом виђењу, изум је био сасвим употребљив по сваком времену и на сваком терену. Ролшуе су бучне и непрактичне, тврдио је непознати геније 1870. док је ногоцикл лак и готово бешуман. За разлику од оспораваних ролшуа са ногоциклом се могло стићи свуда на здрав и удобан начин, једино... требало је много вежбе. А што се госпођица тиче, горња страна ногоцикла била је идеална за примену модних детаља у виду карнера, чипке или плисеа ..

Без обзира што би шетња лоптоциклом била право задовољство за онога ко се одважи да у њу крене, потпуно је сигурно да би дужина пређеног пута била у директној сразмери са количином проливеног зноја. А шта боље помаже код знојења до добро туширање? Пошто су вам ноге још у доброј кондицији(?!), брзо се скидате и храбро улећете под тушоцикл изум из 1897. године. Окретањем педала, седећи покрећете пумпу која из каде под вама убацује воду у туш који вас освежава. Што брже окрећете педале, млаз је све јачи, а проналазач је предвидео и могућност уградње грејача јер је познато благотворно дејство топле воде на уморан организам. Излазите испод тушоцикла, облачите омиљену пиџаму, пијете чашу млека и полако тонете у здрав сан сањајући можда да летите... или ћете следећег пута заиста полетети...

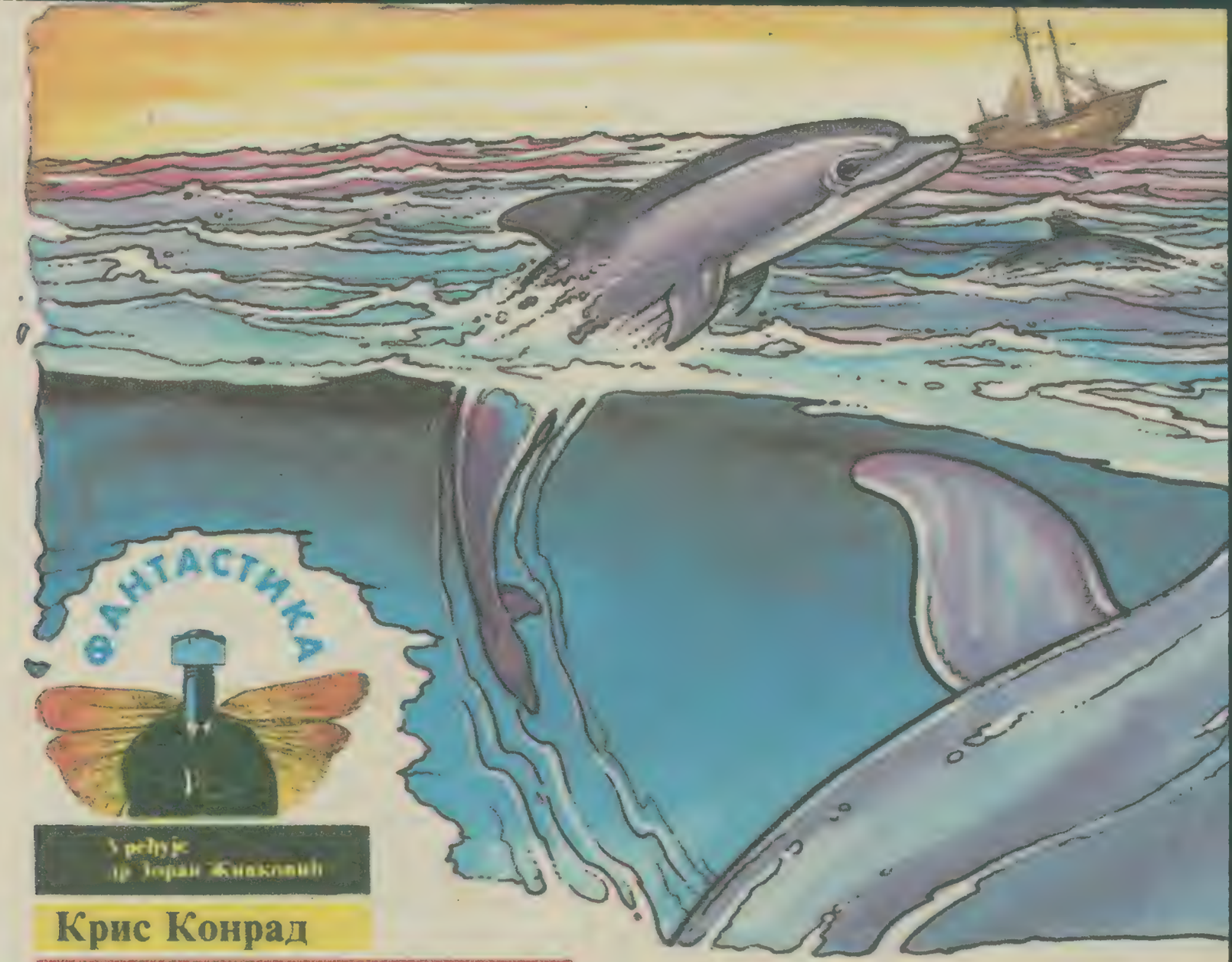

Уређује
др Зоран Живковић

Крис Конрад

ПОРУКА

Био је то дан који ћу памтити целог живота.

Пробудила сам се у сам освит зоре. Меко плаветнило обећавало је леп дан и добро море. Скочила сам и, један за другим, направила два двострука салта. Моја јутарња гимнастика обично је била богатија, али овај пут нисам имала времена. Журила сам ка Шупљој стени, на Последњи час.

Била сам толико узбуђена да сам потпуно заборавила Гоју. Требало је да се нађемо код Велике Лађе, али ми сада, када је до почетка часа остало мање од три Сунчева степена, ни на памет није падало да се враћам по њега. Уместо тога само сам му послала теле-поруку и продужила даље. Наравно, све његове поруке хладно сам игнорисала.

Кад сам стигла, већ су готово сви били ту. Последњи је стигао Гоја који ме је прострелио погледом и кренуо према мени с очигледном намером да ми одржи буквицу, али ме је спасао Учитељ који се појавно управо у том тренутку. Кад га је угледао, Гоја се покуњено придружио осталима. Био је тако смешан да сам се гласно насмејала без имало савести. Уосталом, Последњи час био је далеко важнији од још једне његове критике на рачун моје немарности.

Била сам узбуђена. Коначно, после свих оних сати дружења, учења, истраживања, заједничких излета и дечијих шала, постали смо довољно одрасли за испит зрелости. А самим тим, дошло је време да свима покажемо да смо достојни свог имена и своје постојбине.

Сви смо постали зачуђујуће мирни у ишчекивању првих Учитељевих теле-порука. Били су то тренуци дуги попут вечности, тренуци који самим тим што претходе једном изузетном и великом сазнању постају једноставно величанствени и као такви остају у сећању за цео живот.

И најзад, сви смо почели да региструјемо ток његових мисли. Последњи час је почео.

* * *

Једном давно, седамнаест генерација уназад, примили смо са Аквара поруку следеће садржине:

РАЗВОЈ НАУКЕ И ТЕХНИКЕ ВОДИ САМОУНИШТЕЊУ. СПРЕЧИТИ ТО ПО СВАКУ ЦЕНУ.

И ми, изасланици Аквара, преузели смо на себе одговорност да спасемо планету. Наш план је био врло једноставан. Требало им је објаснити да то што раде није добро. План као план и није био толико лош и можда би све и могло да се реши тако што би се порука једноставно проследила Њима. Никада то нисмо сазнали. Нисмо ни могли јер, и поред свих наших покушаја, никада нисмо успели да пренесемо поруку. Они нас једноставно нису разумели.

У почетку смо им слали појединачне теле-поруке. Није вредело. Затим смо покушали са групним теле-порукама које смо слали у једнаким временским размацима. Сазнали смо да су ретки појединци успели да их ухвате, међутим, већ после неколико покушаја да пренесу поруке другим припадницима своје врсте једноставно би били изоловани.

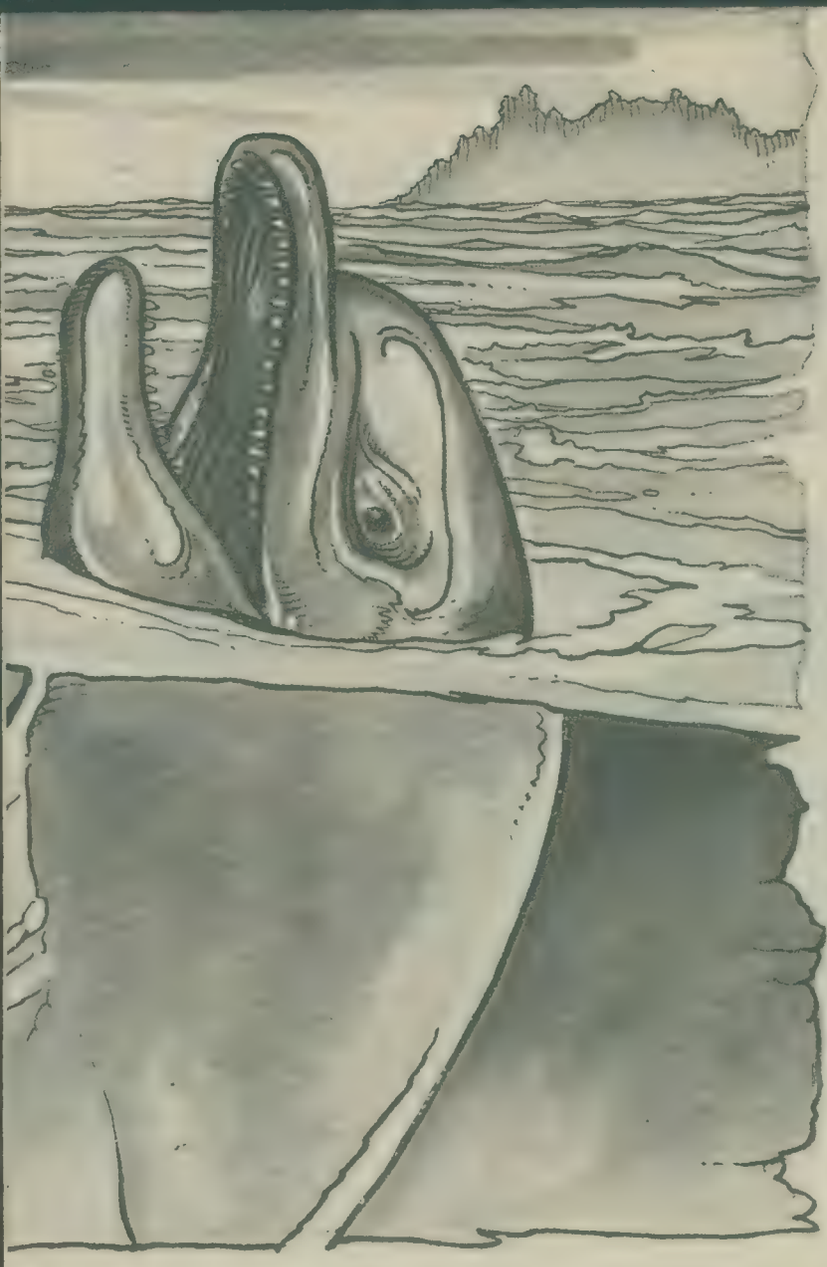

Илустровао: Добросав Боб Живковић

Доста је вода протекло док нисмо схватили да са теле-порукама ништа нећемо постићи. Онда смо покушали звуком. И наша деца почела су да јуре за Њима кад год би им се указала прилика. Чим би успели да скрену пажњу са себе, почињали би да им причају и причају, на све могуће начине. И опет ништа. Изгледало је да су Они у стању да разумеју само звуке које могу сами да произведу. Тако смо доживели још један неуспех.

Трећи покушај односио се на говор тела. На десетине наших изасланика дало је све од себе да их обучи. У почетку су показали мали напредак – на поједине наше гестове реаговали су одушевљеним пљескањем, или бацањем хране. (Ово још није довољно испитано, али је доказано да Они своја осећања исказују искључиво преко хране.) Међутим, порука ни на овај начин није пренесена и све се завршило управо онако како је и почело. Још могу да се нађу залуђеници који су опседнути том идејом и који безуспешно јуре и скачу на разноразне начине не би ли доказали и себи и свима осталима да Они ипак нису заостали толико колико изгледају.

После тога уследио је пренос порука можданим таласима, затим аква-писмом, па онда више него карактеристичним променама климе... И ко зна како све не. Једноставно, ништа није вредело.

Тако током седамнаест генерација... У међувремену, Они су отишли тако далеко са загађивањем сопствене околине да је и наш опстанак доведен у питање. Због свега тога, одлучено је да морамо да урадимо нешто конкретно. Након свих ових година рада, ја мислим с правом, решено је да им се одузме приоритет, да битисање нас самих и ове планете стоје на првом месту.

Децо моја, на вама је велики задатак. На вама је да на овој планети обезбедите живот, сопствено потомство. На вама је да урадите оно неизбежно... Нека Сунце и Море буду уз вас.

* * *

Пројурила сам између две стене најбрже што сам могла остављајући Гоју далеко иза себе. Била сам пресрећна. Била сам одушевљена указаном чашћу да учествујем у остваривању задатка који је, по свој прилици, био важнији од свих досадашњих. Учитељ је рекао да је наша улога од изузетне важности јер не доказујемо зрелост само себи самима, већ и свим нашим прецима и потомцима. Ниједна генерација до данас није имала тако важан задатак. Направила сам троструки салто и продужила да јурим док је Гоја и даље безуспешно покушавао да ме достигне. У јурњави сам одувек била ненадмашна...

Сустигао ме је тек након седам Сунчевих степени кад сам, уморна од силне јурњаве, почела да посустајем.

– Јеси ли решила да убијеш мене или себе? Боље чувај снагу за оно што нас чека. Биће ти потребна.

Погледала сам га искоса. Добри, стари, пажљиви Гоја. Једног дана постаће отац моје деце. Стварно, шта бих ја без њега...

– Само сам мало тренирала. Хоћемо ли још један круг?

– Ја не бих. Заправо, помало сам забринут. Шта ако и овај план не успе?

– Не буди тако малодушан. Па овај пут баш ништа не зависи од Њих... Него, нешто ми је пало на памет.

– То ме не чуди.

– Знаш, ја бих покушала још једном...

– Касно је, Мајо.

Можда и јесте, али ипак бих покушала. Имамо времена до зоре. Имамо цео један залазак Сунца и целу једну ноћ до тада. Зашто да не искористимо то време. Ко зна, можда ћемо и успети. Ако не успемо, барем ће нам бити мирна савест...

– Имаш ли неку идеју?

– Увек. Слушај...

* * *

Трошни рибарски бродић лагано се клатио у топлим водама јужног Медитерана. Вечерње Сунце немо га је пратило на путу ка хоризонту док су два мушкарца нешто радила у потпалубљу.

– Чујеш ли ти ово? – јавио се млађи мушкарац. – Нешто удара у прамац.

– Идем да погледам – рекао је старији отежући и одгегао напоље. Чим је изашао, почео је узбуђено да виче.

– Шта се десило? – упитао је први излазећи напоље.

– Проклете бештије! Где њих има, нема бацања мреже, тако је одувек било. Али, средићу ја њих. Дај ми пушку!

– Полако, шта раде!? Јеси ли ти икада до сада видео овако нешто?

Старији мушкарац бесно је одмахнуо руком. – Ама шта се чудиш. Од њих је човек увек свашта могао да види. А све се заврши тако што покидају мреже и ти останеш празних шака. Идем по пушку...

Истог тренутка када се на палуби појавио с пушком човек је био одгурнут свом силином, а пушка се убрзо нашла у таласима.

– Бештије једне! – беснео је.

– Стварно бештије – смејао се други. – Изгледа да је пред нама напорна ноћ...

Негде пред зору, након што је у таласима завршио и један дурбин, разбијена једна лампа и покидане две мреже, два рибара су, уморни од неправедне борбе, одлучили да се врате кући. Окренули су бродић и упутили се према обали остављајући за собом два створења, једно уморно и једно помало разочарано.

А када је Сунце почело да показује своје лице, могли су само да примете да сија јаче него обично и да је малчице, готово неприметно, веће него обично. Није им се причинило. Схватили су кад су стигли до обале на којој је цео мол био поплављен неком изненадном плимом. Нешто стварно није било у реду... Али шта?

И док је Сунце пржило све пред собом отапајући далека ледена пространства и претварајући планету у један велики безгранични океан, делић секунде пре свог краја млађем мушкарцу је синула мисао. На жалост, било је прекасно да размишља о њој.

За то време Мајо и Гоја су поносно стајали иза Учитеља. Осамнаеста генерација успешно је обавила свој задатак и на Земљи се полако стварао рај.

Делфини су били задовољни.

Педесет врхунских дела научне фантастике, епске фантастике и популарне науке у библиотеци ПОЛАРИС

1. Иак Аисмов, ГОЛО СУНЦЕ, 6 DM
2. Иак Асимов, КРАЈ ВЕЧНОСТИ, 6 DM
3. Исак Асимов, ЧЕЛИЧНЕ ПЕЋИНЕ, 6 DM
4. Иак Асимов, САБРАНИ РОБОТИ, 15 DM
5. Исак Асимов, РОБОТИ ЗОРЕ, 13 DM
6. Исак Асимов/Роберт Силверберг, СПУШТАЊЕ НОЋИ, 8 DM
7. Исак Асимов/Робет Силверберг, ДЕТЕ ВРЕМЕНА, 8 DM
8. Артур Кларк, ПАД МЕСЕЧЕВЕ ПРАШИНЕ, 7 DM
9. Артур Кларк, 2061: ТРЕЋА ОДИСЕЈА, 7 DM
10. Артур Кларк, СУСРЕТ СА РАМОМ, 7 DM
11. Артур Кларк/Џентри Ли, РАМА II, 8 DM
12. Артур Кларк/Џентри Ли, ВРТ РАМЕ, 10 DM
13. Артур Кларк, ГРАД И ЗВЕЗДЕ, 7 DM
14. Артур Кларк/Грегори Бенфорд, С ОНЕ СТРАНЕ СПУШТАЊА НОЋИ, 8 DM
15. Артур Кларк, ДУХ СА ГРЕНД БЕНКСА, 7 DM
16. Артур Кларк, ДУБОКО ПОНИРАЊЕ, 9 DM
17. Артурт Кларк, РАЈСКИ ВОДОСКОЦИ, 9 DM
18. Артур Кларк, КРАЈ ДЕТИЊСТВА, 9 DM
19. Артур Кларк, ПЕСАК МАРСА, 9 DM
20. Фредерик Пол, КАПИЈА, 8 DM
21. Фредерик Пол, С ОНЕ СТРАНЕ ПЛАВОГ ОБЗОРЈА ДОГАЂАЊА, 8 DM
22. Фредерик Пол, СУСРЕТ СА ХИЧИЈИМА, 8 DM
23. Фредерик Пол, АНАЛИ ХИЧИЈА, 8 DM
24. Фредерик Пол, КАПИЈСКО ПУТОВАЊЕ, 6 DM
25. Урсула Легвин, ЛЕВА РУКА ТАМЕ, 9 DM
26. Урсула Легвин, ЧОВЕК ПРАЗНИХ ШАКА, 11 DM
27. Урсула Легвин, ХАИНСКЕ ПРИЧЕ, 8 DM
28. Урсула Легвин, СТАЛНО СЕ ВРАЋАЈУЋИ КУЋИ, 15 DM
29. Џин Волф, СЕНКА МУЧИТЕЉА, 9 DM
30. Џин Волф, КАНЦА ПОМИРИТЕЉА, 9 DM
31. Џин Волф, МАЧ ЛИКТОРА, 9 DM
32. Џин Волф, ЦИТАДЕЛА АУТАРХА, 9 DM
33. Џин Волф, УРТ НОВОГ СУНЦА, 12 DM
34. Дејвид Брин, ПОНИРАЧ У СУНЦЕ, 9 DM
35. Дејвид Брин, ПОДИЗАЊЕ ЗВЕЗДАНЕ ПЛИМЕ, 12 DM
36. Дејвид Брин, РАТ УЗДИЗАЊА, 15 DM
37. Клајв Баркер, УТКАНИ СВЕТ, 15 DM
38. Кетрин Невил, ОСМИЦА, 15 DM
39. Стивен Доналдсон, КОБ ПОГЛАВАРА КЛЕТНИКА, 14 DM
40. Стивен Доналдсон, РАТ ЗЛОЗЕМЉА, 14 DM
41. Стивен Доналдсон, МОЋ ОЧУВАЊА, 14 DM
42. Стивен Доналдсон, РАЊЕНА ДОМАЈА, 14 DM
43. Стивен Доналдсон, ЈЕДИНО ДРВО, 14 DM
44. Стивен Доналдсон, НОСИЛАЦ БЕЛОГ ЗЛАТА, 14 DM
45. Урсула Легвин, ЗЕМЉОМОРЈЕ, 13 DM
46. Урсула Легвин, ТЕХАНУ, 7 DM
47. Алберт Ајнштајн, МОЈА ТЕОРИЈА, 5 DM
48. Алберт Ајнштајн, МОЈ ПОГЛЕД НА СВЕТ, 6 DM
49. Стивен Хокинг, КРАТКА ПОВЕСТ ВРЕМЕНА, 6 DM
50. Исак Асимов, ЖИВОТ У СВЕМИРУ, 7 DM

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем следеће књиге (навести редне бројеве одабраних наслова) .....

Име и презиме .....

Улица и број: .....

Поштански број и место: .....

Телефон: .....

Обавезујем се да ћу уплату извршити у року од три дана по добијању попуњене поштанске упутнице од издавача.

Наруџбеницу попунити читко штампаним словима и послати на адресу:

Библиотека ПОЛАРИС, др Зоран Живковић, Сењачка 32, 11000 Београд

Сва додатна обавештења преко целог дана могу се добити на телефон 652-304.

ВАЖНА НАПОМЕНА: Цене исказане у немачким маркама само су обрачунске, односно уплата се врши у динарима, при чему се до динарског износа долази тако што се збирни износ у DM помножи са нижим реалини („црним") курсом ове валуте на дан уплате. Овај курс објављује већина дневних новина, а обавештење о њему можете добити и на наведени телефон библиотеке ПОЛАРИС.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: **1.** Глумица са слике. **2.** Завршити трешење – Део говора. **3.** Плафон, таваница – Познаваоци вештачког идо језика. **4.** Репати водоземац – Скок напоље. **5.** Жалосне врбе – Град у Словенији. **6.** Баснословно богати индијски принц. **7.** Топла годишња доба – Ознака за ампер. **8.** Ауто-ознака за Италију – Симбол гадолинијума. **9.** Осовина – Воста папагаја. **10.** Име познатог шведског стонотенисера Бенгстона. **11** Свежањ робе. **12.** Један од Диминих мускетара. **13.** Поборник расизма.

УСПРАВНО: **1.** Средоземни ветар, маестрал – Америчка филмска награда. **2.** Истраживање (мн.) – Завеса. **3.** Плести – Грчки покрет отпора у II светском рату. **4.** Еротско песништво – Драго камење. **5.** Дивота, красота – Бесплатно (лат.). **6.** Фудбалски савез (скр.) – Изненадност. **7.** Коњи у народној песми. **8.** Хебрејски језик. **9.** Симбол флуора – Острво на Јадрану. **10.** Које се односи на Ере. **11.** Учитељ говорништва. **12.** Старији људи, чиче.

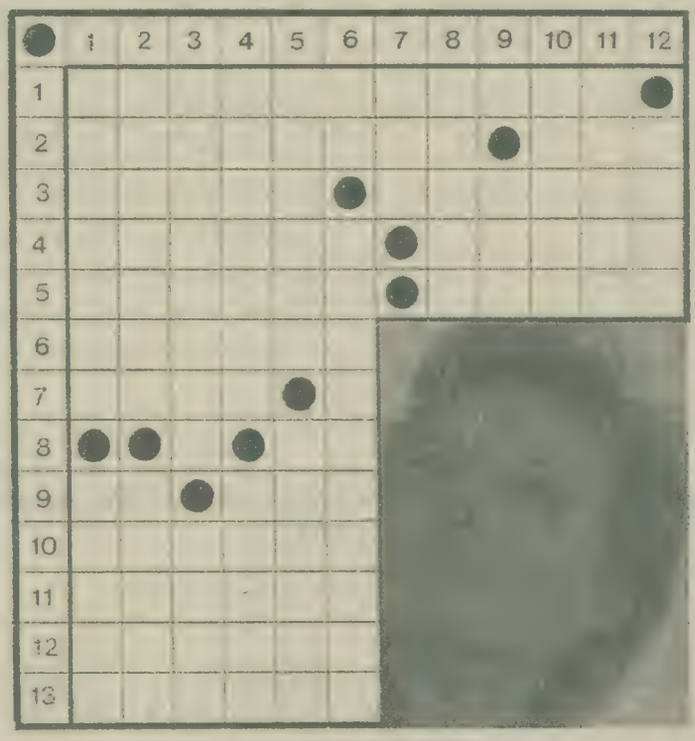

ПРЕБРОЈ!

Имате дванаест секунди да пребројите колико има слова S.

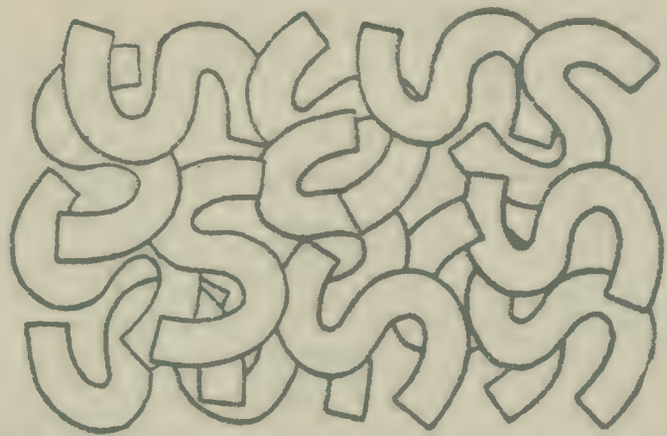

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

КАКО ИЗАБРАТИ ПСА

НЕ УЗИМАЈТЕ УЛИЗИЦУ

Шта о томе мисли човек за кога кажу да боље него ико на свету познаје животиње, али и људе – природњак Конрад Лоренц, добитник Нобелове награде за медицину и физиологију

Сваки је избор тежак, посебно онај кад треба изабрати пса јер – има толико различитих раса! Стручњак може да да прави савет само под условом да добро познаје будућег власника и зна шта овај жели од свог пса. Осећајна и усамљена стара девојка, на пример, која тражи одговарајући предмет љубави и бриге, неће наћи жељену утеху у суздржаном и охолом чау-чау који презире мажење и своју господарицу кад улази у кућу дочекује тек лаким махањем репа уместо да скаче од радости као други пси.

Зашто људи воле смешне псе?

Ономе ко жели нежног и одданог пса који ће да спусти главу на крило господара, подигне ћилибарске очи и сатима пијући у њега с немим обожавањем, препоручујем пркос сетера или припадника неке сличне дугоухе и дугодлаке расе. За мој укус ти су пси сувише сентиментални. У ово наше време има толико разлога за нерасположење и бригу, па за већину од нас није баш претерано корисна стална близина бића које с времена на време подсети на своје присуство истина кратким, али зато дубоким уздахом. Весело расположење је, исто као и тужно, заразно и човек пун ведрине и животне снаге доноси собом увек свежину и радост. Исто важи и за весело куче и мени се чини да популарност многих смешних раса може да се објасни управо нашом потребом за веселим друштвом.

Несташни јоркширски теријер и његова привржености господару могу бити и те каква морална подршка човеку меланхоличне природе. Ко се не би насмејао кад то мало враголасто биће препуно животне радости потрчи, скакућући на својим кратким ножицама (један мој пријатељ назвао их је „вирше које ходају"), накриви главу и с невином лукавошћу погледа у господара позивајући га да се поиграју.

Фатална љубомора

Ономе ко тражи не само пријатеља већ и аутентичан, „неискривљен" карактер, посаветовао бих да узме сасвим другачијег пса. Ја дајем предност псима који су се што мање удаљили од дивљих облика. Моји мешанци чау-чауа и немачког овчара и по изгледу и по карактеру врло су блиски својим дивљим прецима. Што је припитомљавање мање изменило врсту, што је више особина слободне звери сачувао пас, ја утолико више ценим његово пријатељство. Из истог разлога ми се не свиђа претерано одступање од основне природе пса до кога може да доведе обука. Ја не желим да моји пси изгубе свој урођени ловачки инстинкт мада ме је то коштало доста трчкања... Кад би они били кротки као јагањци, неспособни да згазе мрава, мени би изгледало чудно да им мирне душе поверим своју децу. То сам први пут схватио после једног прилично страшног случаја.

Зима је била оштра, мразеви ужасни, кад је у наш снегом завејан врт залутао јелен кога су три моја пса на лицу места – растргла. Стајао сам запањен поред окрвављеног трупла и изненада схватио какво ми огромно поверење улива систем забрана који управља поступцима ових свирепих месождера – јер у то време моја су деца била далеко мања и беспомоћнија од јелена чији су растргнути остаци лежали преда мном.

Међутим, за пса је напад на дете господара незамислива ствар и ја верујем да душевно здрав пас уопште није способан за такво нешто.

Али, овде већ улазимо у област укуса и ја савршено схватам да моја дивља звер од пса не мора да буде симпатична свима. Вучјаци се због своје осетљивости, уздржаности и независног карактера доста тешко обучавају и само они који их истински схватају могу да искористе њихове невероватне психичке могућности и само за таквог човека они могу да постану истински извор радости и задовољства. Други ће то исто наћи у добром и честитом боксеру или ердел теријеру, као што фотограф почетник постиже знатно боље резултате с једноставним апаратом него са сложеном камером на којој се елементи могу подешавати.

То нипошто не значи да хоћу да оцрним псе са једноставном и праволинијском психом. Напротив, баш волим боскере и велике теријере чију одану природу не успева да поквари ни најнеспособнији васпитач. Мо-

ИП ДИДАКТА

Нови Сад, Бул. 23. октобра 35
Тел. 021/612-599, 622-299, факс 613-717

ЂАЧКИ БОНТОН

„ЛЕПА РЕЧ И ГВОЗДЕНА ВРАТА"

је јединствена књига која својом тематиком обухвата лепо понашање у кући, на улици, у школи, према људима, као и правилан однос према биљкама и стварима.

цена 4.600

ДЕЧЈА МАТЕМАТИКА

садржи више целина којима започиње елементарно математичко образовање. Својом тематиком обухвата операције које активирају дете и имају карактеристике игре и проблемског учења као што су исецање, лепљење, растављање итд. Намењена је за узраст 5–7 година.

цена 3.800

Ко пошаље оглас добија 10% попуста.

рам, међутим, да додам да су моја мишљења о појединим расама врло уопштена и да изузетака има напретек. У ствари, овакво уопштавање није ништа мање увредљиво него покушај да се под један појам подведу сви Енглези, Французи или Немци. Познајем многе изузетно осетљиве боксере, поводљиве чау-чау, чак сам упознао и веома одлучног и независног кокер шпанијела.

Било какав пас бољи је од никаквог и чак ако почетник власник пренебрегне сва овде изложена правила, ипак ће од свог пса имати много радости. Па ипак, радост ће бити много већа ако узме у обзир моје савете од којих први гласи: узмите здравог пса, здравог и телом и духом. Ако немате неких озбиљних разлога за другачији избор, изаберите најјачег, најлепшег и најживахнијег (ове три особине задивљујуће доследно иду једна са другом). При том водите рачуна да су кучкице увек мање од штенаца. Ако се код родитеља или штенади примећује било каква деформација, најбоље је одустати од куповине. Посебно треба бити обазрив са ретким расама код којих због малог броја добрих примерака долази до укрштања блиских сродника. Од пса са победничким родословом – картон који то доказује, по правилу, ускоро нестане затурен међу другим папирима у фиоци писаћег стола – бољи је, отпорнији и мање нервозан пас без тако блиставог педигреа. Одлучујући се за мешанца имате много мање шансе да постанете власник нервозног и умно ограниченог пса него кад купите пса са осам шампиона у родослову. Немачког вучјака, међутим, увек треба узимати од родитеља који припадају службеној линији и у том случају потврда о пореклу од шампиона има савршено реалну вредност.

Препознајте полтрона

Пре но што набавите пса, добро одвагајте неће ли то за вас бити превелик психички напор. Јако активни пси, као фокстеријери, лако могу да излуде лабилног човека, поготову ако су стално у покрету што није увек резултат његове веселе нарави колико раздражљивог нервног система. Сентиментални сетер, коме је главно задовољство да умилно пиљи у господара, мање ће патити у тесном стану од несташног малог теријера. Али, и у најмањем стану може се држати велики пас под условом да се са њим довољно шета. А њему не треба ништа више него вама за добро здравље – сасвим су довољне две шетње од по пола сата дневно на свежем ваздуху.

Многи неискусни љубитељи паса често направе грешку изабирајући оно штене које у првим минутима познанства начини прве кораке ка зближавању. У том случају несумњиво ћете изабрати највећу улизицу, а тешко да ће вам у будућности бити баш најпријатније да гледате како ваш пас на исти начин поздравља и све туђинце редом.

Полтронство је један од најгорих псећих порока који се развија као резултат очувања оне непробирљиве дружељубивости коју млади штенци исказују према свим људима и одраслим псима. То постаје порок тек код одраслих паса: за младе је такво понашање сасвим нормално и у томе нема ничег ружног. На жалост, немогуће је предвидети хоће ли из умиљатог штенета израсти полтрон или ће растући стећи неопходну уздржаност према непознатим особама. Због тога је, кад су у питању расе код којих се ова резервисаност развија касније, боље причекати с куповином штенета док не напуни 5–6 месеци. Ово нарочито важи за шпаниjеле и друге дугоухе ловачке псе, код чау-чауа се ова црта развија раније и већ са два, два и по месеца код њих се виде црте карактера.

Кучке су боље

И последњи савет. Он је лично мој и пристрасан је и зато читалац одмах може да га пропусти поред ушију: ако можете да бирате, изаберите кучку без обзира што ће вам њена два терања годишње донети извесне тешкоће. Мислим да ће се искусни власници паса сложити са мном да је у погледу нарави кучка погоднија од мужјака.

Једно време ми смо у Алтенбергу имали четири кучке: моја немачка овчарка Тита, Пиги, чау-чау моје супруге, Кати – јазавичар мог брата – и булдог моје сестрике. Само је пас мога оца био мужјак и њему није било нимало лако да од наше куће отера незване удвараче. Пеги и Кати почеле су да се терају некако у исто време, али ми смо наставили да страхујемо да ће се „удати за особу нижег сталежа": Пиги је била потпуно верна нашем псу Бубију, а за минијатурну јазавичарку у нашој окодини једноставно није било одговарајућег партнера. Одавно сам био навикао да нас прате туђи пси, али кад смо тог пута изашли, бројност наше свите ме је задивила и ја сам почео да бројим – показало се да осим наших пет за нама трчка још 16 паса! Значи, наша пратња састојала се од 21 пса! Па ипак, понављам свој савет: кучка је оданија од мужјака и по правилу паметнија од мужјака. Био сам у прилици да изблиза упознам врло много животиња и тврдим да је од свих четвороногих бића најближа човеку по развијеним опажањима и способности за право пријатељство – управо кучка. И јако се чудим што се њено име претворило у погрдну реч.

В. М.

Крупни и добродушни пси као што су бернардинци, њуфаундлендери, па и шар пеј (на слици) омиљавају деци да им се пењу на главу и ту се крије опасност да од тог претераног попуштања деца не постану груба.

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Како да сечем нокте тигрици?

Где могу да набавим књигу о папагајима тигрицама и како да сечем нокте тигрици?

ЖИЖА
Борча

Књиге о папагајима тигрицама већ дуже нема у продаји. О овој најраспрострањенијој врсти папагаја код нас често смо писали. Што се тиче сечења ноктију тигрицама, најбоље да то ради стручно лице (ветеринар или одгајивачи ових птица), али уколико то желиш сам да урадиш, ево упутства.

Сваки нокат окрени према светлу да би видео где се налази крвни суд, а потом нокат косо одсеци грицкалицом следећи његову природну линију. Веома је важно да крвни суд остане неоштећен, у противном птица може да искрвари или угине од шока. Сечење нокатију долази у обзир само уколико је птица питома и дозвољава да је држиш. Дужину нокатију птице саме решавају својим оштрим кљуном, а оштре га на сипину кост.

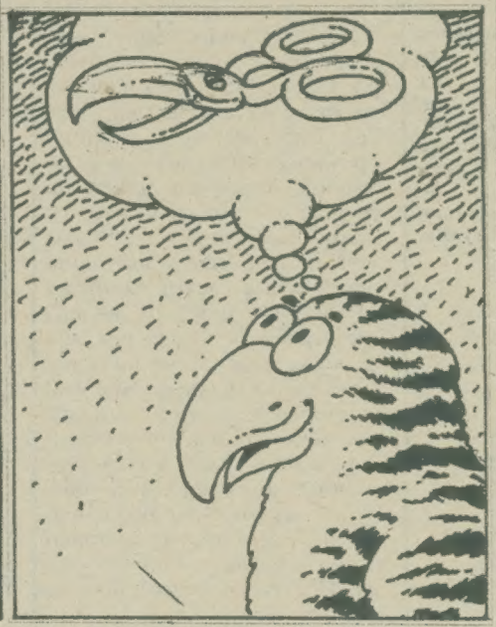

Рамос-физ

У питању је опклада између мене и другарице из школске клупе. Шта је рамос-физ: врста музике или пића?

БОБА И КЕЦ
Инђија

Рамос-физ је пиће пореклом из Енглеске. То су пенушави коктели (енглески fizz – пиће које пени). Сви се припремају слично, с тим што им је „основа" различита. Да би физ успео неопходно је да се у њему, као један од обавезних састојака, нађе нешто пенушавао – одговарајуће вино (шампањац), сода или минерална вода. Пре служења, а служи се у високим чашама ваљкастог облика, треба га добро расхладити. Набројаћемо и остале састојке: чашица вотке, кашичица свеже улупаног беланцета, неколико коцки леда, десетак капи сока

лимуна. Све ово добро измућкати у посуди за коктел (шејкер). Пре служења у чашу ставити трешњу или вишњу из компота или маслинку.

Каријатиде као стубови

Знам да су каријатиде, по старогрочкој митологији, биле свештенице богиње Артемиде у древној Спарти, али волела бих да знам зашто су оне битне за архитектуру.

БРАНКА Л.
Колашин

Још у 5. веку старе ере у Ерехтејону у Атини, северно од Партенона, архитекта је употребио фигуре каријатида као носеће стубове. То су, заправо, статуе које су представљале младе девојке у граду Карије (отуда и назив каријатиде). У архитектури, каријатиде су женске фигуре од камена које имају улогу носећих стубова на које се ослањају камене греде Малог храма бога Ерехтеја и Посејдона.

Упорно вежбање

На последњем систематском прегледу школски лекар ми је рекао да имам криву кичму и препоручио ми одређене вежбе. Неко време сам их радила, а онда престала. Сада се не усуђујем ни да одем на контролу. Шта да радим?

А. Д.
Сомбор

У телесном развоју детета јављају се, из разних разлога, неке неправилности. Да би се уклониле или бар зауставиле, прибегава се одређеним вежбама. Којим и у којој мери, одлучује лекар. Раде се упорно, и то дуже време, понекад и месецима. Зато ти саветујемо да одеш на контролни преглед и договориш се са лекаром да ли још, и колико дуго, треба да радиш вежбе које ти је одредио.

Наредба о сунцокрету

Да ли је тачно да је кнез Милош издао наредбу да се у Србији обавезно гаји сунцокрет?

БЛАГОЈЕ РНИЋ
Крагујевац

Сунцокрет потиче из Мексика и Перуа, а у Европу су га 1510. године пренели Шпанци. Али, пут до плантажног гајења ове биљке био је дуг. „Трава сунца",

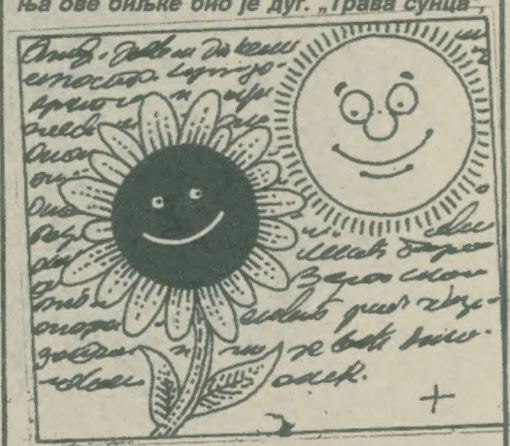

како су га многи називали, у Русији је почела да се гаји тек у прошлом веку, а код нас нешто пре Првог светског рата, плантажно тек 1950. године у Војводини.

Тачно је да је кнез Милош донео наредбу о гајењу сунцокрета од кога се цеђењем добија уље и корисне уљне погаче за исхрану стоке. Али, за ову наредбу народ није много марио. Тешко је било променити укорењене навике јер је свињска маст сматрана незаменљивом у исхрани. Највише што се постигло било је гајење сунцокрета у баштама, као украс, и храњење живине његовим семенкама.

Наш „Винету"

Да ли је тачно да су код нас снимани ввома успешни филмови о Винетуу, славном поглавици индијанског племена Апача, у којима су учествовали и наши глумци?

ЗОРАН Б.
Ковин

Све верзије „Винетуа", а има их четири, снимљене су у немачко-југословенској копродукцији од 1963. до 1968. го-

дине. Снимани су у живописној околини Плитвичких језера. Не би се могло рећи да су били нарочито успешни, то и није била намера. Били су то просечни шпагети–вестерни.

Ретороманski језик

Донедавно нисам знао да постоји ретороманski језик, па бих желео да подробније објасниш какав је то језик и где се говори.

ДРАГАН БУРЗАН
Нови Сад

Група међусобно сродних неороманских дијалеката којима данас говори око 500.000 људи у Италији, Швајцарској и Аустрији, назива се ретороманski језик. Подручје овог дијалекта у Италији је покрајина Фурланија са градовима Удине, Горица и Тржич, у Швајцарској кантон Гризон, а у Аустрији такозвани романски Тирол.

Милица Ранков, Лењинова 14, 21480 Србобран – жели да размењује постере.

●

Магдалена Ожеговић, Стјепана Супанца 3, 11250 Железник – 11 година, сакупља салвете и постере.

●

Наташа Кузмановска, Маршала Тита 50/6, 91220 Тетово – 12 година, воли спорт, посебно тенис.

●

Мирјана Савић, Стојана Милорадовића 22, 12373 Симићево – 13 година, воли реп музику и дописивање.

●

Миљана Савић, 7. јула 18/5, 16000 Лесковац – 13 година, сакупља постере.

●

Моника Сигети, Сентелекијева 33, 21000 Нови Сад – 13 година, сакупља налепнице, писма, марке и постере.

●

Маја Мутавџић, Паланачке чете 27/1, 11420 Смедеревска Паланка – 12 година, сакупља налепнице, украсна писма и све о серији „Беверли Хилс".

●

Марија Пауновић, Драгољуба Радосављевића 80, 18400 Прокупље – 12 година, сакупља постере, значке и салвете.

●

Ивана Тодоровића, Пензионерска 2/12, 19210 Бор – 17 година, воли све што воле млади.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВНО: Мишел Фајфер, истрести, реч, строп, идисти, тритон, искок, раките, Шторе, Ага Кан, лета, а, и, Гд, ос, ара, Стелан, колето, Арамис, расист.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2135

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА: Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА: Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ: Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампане ствари, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

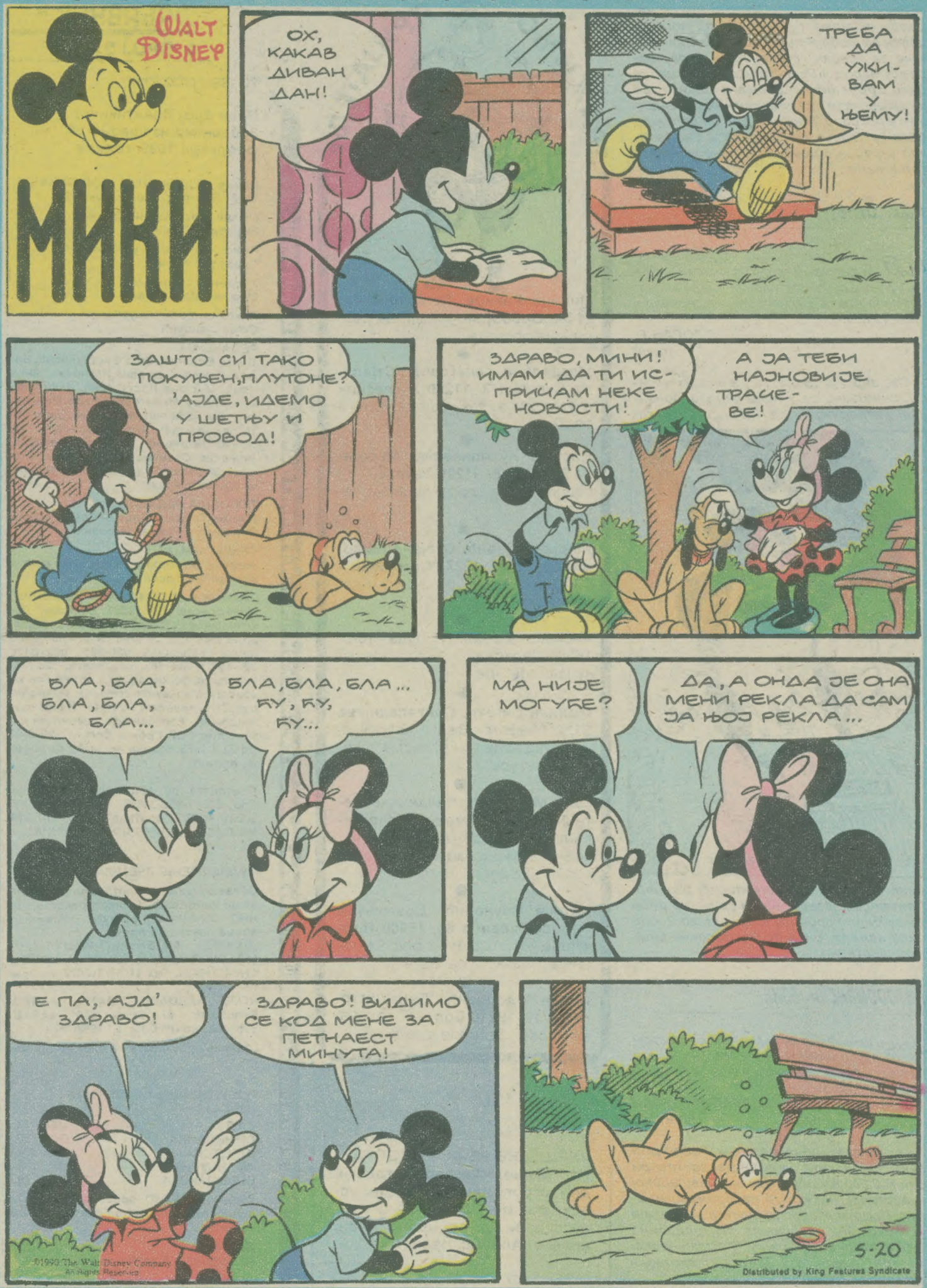
WALT DISNEY
МИКИ
ОХ, КАКАВ ДИВАН ДАН!
ТРЕБА ДА УЖИВАМ У ЊЕМУ!
ЗАШТО СИ ТАКО ПОКУЊЕН, ПЛУТОНЕ? 'АЈДЕ, ИДЕМО У ШЕТЊУ И ПРОВОД!
ЗДРАВО, МИНИ! ИМАМ ДА ТИ ИСПРИЧАМ НЕКЕ НОВОСТИ!
А ЈА ТЕБИ НАЈНОВИЈЕ ТРАЧЕВЕ!
БЛА, БЛА, БЛА, БЛА, БЛА...
БЛА, БЛА, БЛА... ЋУ, ЋУ, ЋУ...
МА НИЈЕ МОГУЋЕ?
ДА, А ОНДА ЈЕ ОНА МЕНИ РЕКЛА ДА САМ ЈА ЊОЈ РЕКЛА...
Е ПА, АЈД' ЗДРАВО!
ЗДРАВО! ВИДИМО СЕ КОД МЕНЕ ЗА ПЕТНАЕСТ МИНУТА!
©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
5-20
Distributed by King Features Syndicate